

На правах рукописи.

ч. I.

0000000

//////

Від Редакції.....	1 - 2
<u>Г. - Лий</u> : Можливості поселення в землях заморських.....	4 - 4
<u>Г. В.</u> : переселенська еміграція.....	4 - 6

НАЦІОНАЛЬНА ЕМІГРАЦІЯ ПОЛІТИКА ФРАНЦІЇ:

Чинник економічний.....	6
Чинник демографічний.....	7
Країни еміграції в новій Європі.....	7
А с и м і л я ц і я.....	8
Приписи для імігрантів і натуралізація.....	8
<u>В. Р.</u> : А р г е н т и н а.....	9 - 10
<u>М.Д.</u> - <u>А.Д.</u> : Доля емігрантів ще не вирішена.....	10 - 11
<u>А.Д.</u> : Еміграційні клопоти Англії.....	11 - 13
"Новий Еляс" 13.IV.1946: З промови посла А.Глинки в Канадійському парламенті в Оттаві, виголошеної 25.березня 1946 р.....	13 - 15
<u>А.Д.</u> : В е н е ц у е л а.....	15 - 17
<u>Г.М.К.</u> : Південно-Африканська Унія потребує імігрантів.....	17 - 19

З часоп. "Америка" від 25.квітня 1946:

Комітет допомоги скитальцям, діячам української культури.....	19 - 21
В справі іміграції скитальців.....	21 - 24

З Канадійської преси:

про Канаду - для неканадійців.....	24 - 26
------------------------------------	---------

Короткі звідомлення:

Загальна кількість втікачів.....	26
Литовська еміграція.....	27
Перший транспорт з втікачами в Нью-Йорк.....	27
Велике українське віче в Торонто.....	27
Нансенівські паспортти для втікачів.....	28

Б.л.: ЗЕМЛІ ПРИГОТОВАНІ ПІД КОЛОСІЗАЦІЮ ДЛЯ ЕВРО-
ПЕЙСЬКИХ СМІТА Б.ЧІІ:

Африка і Мадагаскар.....	28 - 29
Північна Америка.....	29 - 30
Південна Америка.....	30
Аргентина.....	30
Бразилія.....	31
Полінезія і Австралія.....	31
Азія.....	32
Європа.....	32

В ОСТАННІЙ ВИЛТІ:

Проблема втіачів перед О.Д.....	32
З діяльності Служби Суспільної Опіки у Франції.....	33 - 34.

-----§§§§§§§-----

Рік 1. Л и п е н ь 1946 р. Ч. I.

Видас:

Видавництво "Черселенча Бібліотека"
Мюнхен, Дахауерштрассе 9/11.

Редагує Колегія.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Кожному українському скитальцеві не може бути неясним, що справа масового переселення нашої еміграції, оскільки в тому знайде потреба, — не є легкою. Не говорячи вже про перепис самої еміграції і з'ясування фахових кадрів, кваліфікованих і некваліфікованих робочих сил, виділення великих хліборобських і єдинань, як рівно ж підрахування людей старшого — віку, дітей та хворих а пізнішого згрупування охочих людей в окремі селища, де поза хліборобом й робітником не бракувало б священників, лікарів, агрономів, інженерів, торговельних фахівців та артистичних і театральних сил. Цей перепис, що, як відомо, вже в більшості осередків переведений компетентними установами — вимагає довшого часу й великого накладу праці.

Поза тим чільні українські установи на еміграції не можуть допустити виїзду наших людей на сліпо, може в неволю й у ярмо ріжним визискувачам — бодай би то було навіть підприємство напівофіційного характеру чи великі переселенчі фірми. До справи переселення треба буде підходити обережно й вирішувати лише тоді, коли наші делегати, наші довірені установи, а не окремі особи, які не раз шукать собі заробітку, обіцяючи людям в нових країнах всілякі блага, а не даючи жадної гарантії на це, коли лише знані й випробовані українські заморські представництва при допомозі й співпраці делегатів від самих скитальців устанавлять, що дана країна є дійсно підходячою для переселення.

Неперіодичний часопис "Переселенець" видає Колегія Центральної Комісії для переселення Української еміграції з рамени наших центральних установ в характері заступника Українського Допомогового Бюро в Лондоні. Колегія складається з людей, що мають досвід довгих років співпраці з еміграційними урядами з перед війни. Намічено ряд праць про різні країни, які є у виготовленні у наших учених географів й економістів. Ті праці будуть друковані й приступні кожному читачеві. При часописі буде відкритий відділ листування з читачами, де кожен інтересант отримає відповідь на сторінках часопису, звичайно лише на суттєві та маючі загальний інтерес запитання. На відповідь листовну треба залучати і мк. поштовыми марками.

В першій числі "Переселенця" подаємо матеріал, який тимчасом нам вдалося зібрати. Цей матеріал нікого не зобов'язує — ані Редакції ані читача — це лише інформативний матеріал.

Відкриваючи "Трибуну читача", ми тим самим піддаємо під суд публічної opinio й працю українських громадських органів в цім напрямку й нечесні часто заходи окремих осіб й груп, національних й українських, які на свою руку, з одною лише метою збагатитися коштом несвідомих громадян, підіймають таку переселення, порад, кореспонденції, доставки пачок з-за океану й т.п.

Рівночасно подаємо до відома, що українські Допомогові Комітети в заморських краях ведуть вже переговори з урядами поодиноких держав в справі масового приміщення наших переселенців в найбільше догідних для них областях. Про висліди цих переговорів будемо періодично інформувати громадянство в чергових числах нашого часопису.

Зазначуємо при тому, що при найвищій органі аліантів, себто при О.О.Д. /Організації Об'єднаних Держав/ існує спеціальна

Підкомісія для справ втікачів /Д.П./, яка широко розгорнула вже свою працю рівно ж в розрізі майбутнього переселення еміграції. Остаточні рішення будуть винесені не раніше місяця вересня цього року, коли відбудуться чергові збори О.О.Д.

МОЖЛИВОСТІ ПОСЕЛЕННЯ В ЗЕМЛЯХ ЗАМОРСЬКИХ.

/ За "Нашим Життям" /.

Наше перебування в таборах УНРРА — це перехідний момент в нашому еміграційному житті, що його в недалекому часі доля скерує на інші, ще нині неznані шляхи.

Кілька місяців відділяє нас від цього моменту, коли закриються за нами брами таборів, а в суспільстві нашому, як здається, ще й досі не має однієї стисло окресленої і виразної думки щодо місця сталого осідку або шляхів для дальшої маневрів українських еміграційних мас.

Спільна й загально прийнята нині лише одна думка, подиктована інстинктом самозбереження, що її можна сформулювати в одному слові — накази хвили: — "Не розпоршуватись..."

А далі думки розходяться, як у нашій еміграційній суспільній думці, так і в нашій еміграційній пресі, що цю думку відзеркалює.

Серед нас, наприклад, є багато, а може й більшість прихильників Канади, як місця нашого сталого майбутнього осідку. І тому, що то старий і уторований вже шлях нашої еміграції, що роками відіздрила сюди з перелюднених та малоземельних сіл Західної України. Пісання і господарські передумови Канади теж подібні до тих, що й на Україні. Крім того, тут можемо знайти й тепле серце і руку допомоги братів і сестер, що там осіли...

Але з другого боку, серед нас не забракне й тих, хто заперечує приналежність Канади, заперечуючи, що більше даних є знайти заробіток у відбудові руйн зруйнованої Європи, ніж у цих країнах, що їм при темосілізації промисловості може загрожувати якщо не безробіття, то поважна надпродукція фахового елементу.

І "за і проти" можна привести і щодо інших держав. Не ставимо собі тут завдання визнавати рацію тій або тій стороні, а лише загально глянути на світовий іміграційний ринок і на ті можливості нашого переселення, що ми маємо на сьогоднішній день.

Ці питання цікавлять не лише нас, українців, а однаковою мірою свердлять мізок і еміграціям інших народів. Чи мають вони спільну і скоординовану думку та вже усталений погляд на справи, що їх ми тут порушуємо...

Конкретне і виразно окреслене становище заняла еміграція польська, власне та її частина, що вже схвалила не вертатись до краю і залишитись на чужині.

Становище цієї частини польської еміграції знайшло свій вираз у статті З.Лукачинського — "Про які осадничі терени йдеться", уміщений в ч. 13/55 "Слова Польського".

Справа польського осадництва за океаном, на думку автора цієї статті, мусить бути всебічно продумана, бо не можна легковажити вартостевого елементу, що маємо в еміграційній масі. Не можна також ставити потієм для інших народів.

Тези статті З. Лукашинського зводяться тут до таких тверджень:

- 1/ Еміграція повинна бути скерована на обшири, що відповідають вимогам здоров'я й господарювання;
- 2/ еміграція повинна мати забезпечене власне самоврядування, хоча б у тих рамках, що їх має вона нині в Німеччині;
- 3/ еміграція не може бути наражена на можливе кинародовлення.

Як вислід цих тез, на думку автора треба:

1. уникати теренів з тропічним або субтропічним підсонням, бо легковаження цього наражає еміграційні маси на різні, у нас невідомі, хвороби і може спричинитись до вимирання;

2. уникати теренів, де хоч підсоння й помірне, але вони віддалені від моря і шляхів, бо цих передумов вимагають моменти господарські;

3. уникати розпорошення.

Автор аналізує можливості поселення в поодиноких краях Америки й підчеркує, що найкориснішим тереном є Патагонія в Аргентині.

Які ж перспективи на світовому еміграційному ринкові відкриваються для наших еміграційних мас.

Активну діяльність у розв'язанні питання дальшого розміщення української еміграції на теренах інших держав виявило Українське Центральне Допомогове Бюро в Лондоні. На підставі його інформацій можна зорієнтуватися, що наші можливості переселення до ЗДІА обмежені. Українська еміграція може користатися лише з квот, визнаних для громадян Польщі /652 особи місячно/. До виїзду треба мати "афідавіт".

Хоч недавно міністер рільництва канадської провінції Саскачеван заявив, що для Канади наближається час, коли вона матиме "останню нагоду збільшити своє населення мирним способом", тобто відчинити кордони для іміграції, — та все ж наші можливості переселення до Канади нині ще більше обмежені, ніж до ЗДІА.

А тому не випадково Українське Центральне Допомогове Бюро в Лондоні звернулося до держав Південної Америки, де бюро надіється поселити наших людей компактною масою в одній державі.

Як інформує "Християнський Шлях" ч. 16/17, ці держави згодилися прийняти хоч би всіх емігрантів, але покищо бракує транспортних засобів, що гальмує цю справу.

Певну діяльність у цьому напрямі виявив і Український Допомоговий Комітет в Аргентині, провалячи розмови з відповідними чинниками Аргентини й Парагваю.

З оголошеного в "Українському Літописі" /ч. 6/ листа цього Комітету бачимо, що як Аргентина, так і Уругвай, які досі огорожувались "хінським муром" від іміграції, тепер обіцяють запровадити в себе нові, ліберальніші, іміграційні закони.

Парагвай планує в цьому році відчинити свої кордони для 200.000 нових імігрантів, Чиле — для 20.000 родин і т.д.

Можливості для переселення наших емігрантів, головню хліборобів, відкриваються в Бразилії, Аргентині, Уругваї, де є вже українська еміграція і де живе вона своїм організованим національним життям, як також і в Чиле, Еквадорі й Болівії.

Як інформує "За Майбутнє", зарисовуються досить вигідні перспективи переселення еміграційних мас і до Австралії: можливість розміщення їх суцільними національними колоніями з духовенством, шкільництвом, уст-ановами; можливість одержання землі на сплати, а також допомог живим і мертвим інвентарем, зерном на засіви, грошима

тощо.

На континенті Європи зарисовується можливість розміщення нашої еміграції у Франції, що може за 10 років прийняти 2 мільйони чужинців, головне з Італії, Голляндії, Швейцарії, а також і деяких слов'янських країн...

На цьому треба закінчити перегляд наших можливостей переселення до інших держав. Майбутнє покаже, на які шляхи скерує доля наше емігрантське життя. А покищо будемо доброї віри і тримаймося нашого наказу: - "Не розпорошуватись..." Бо в цьому - наша сила і наш майбутній добробут.

І.- Лий.

ПЕРЕСЕЛЕНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ.

Її суть, роди, підготування і організація на нових теренах.

1. Еміграція та її суть.

Оставини примушують числитися з konieczністю дальшої еміграції соток тисяч наших переселенців, які чекають на можливість емігрувати до держав, де було б можливість жити не та вільно для нас життя, та де можна було б кинути основи для нового існування. Доводиться приготуватися до еміграції, що є ділом тяжким, що вимагає часу і знання, якого нам бракує. Тут мусимо зацікавитися з досвідом чужих народів. Першою точкою для всіх наших приготувань є пізнати себе, хто і що ми є під оглядом фахового знання, та здатності до праці. Друга точка - це вибір держави - це вже складніша справа, що вимагає інформації і студій про різні країни та про можливості поселення, умови кліматичні й господарчі в різних краях.

2. Рільнича, сільсько-господарська еміграція.

Головна маса нашої еміграції в Німеччині, котрій мабуть доведеться емігрувати - це селяни. Стан найбільше бажаний та радо приймаєми різними державами, особливо там, де є величезні простори рідко заселені, очікуючі рільника. Селяни - це класа, яка в кожній державі є найбільш продуктивною і найспокійнішою під кожним оглядом. Маємо засадничо чотири роди еміграції:

а/еміграцію рільничу,

б/еміграцію плантаторську, тоб то еміграцію родин зі значним капіталом для закупки значних теренів для заснування плантацій,

в/зарірково-робітничу еміграцію, робітників до країв з розвиненим фабричним промислом,

г/фахову еміграцію тоб то еміграцію фахових сил, дуже потрібних для спільної еміграції зі селянами.

Рільнича еміграція має два основні роди еміграції: еміграція саодинок селян, чи селянських родин, як це було з еміграцією з Галичини і Волині до США, Канади, та Південно-Американських Держав. Ця еміграція дає нам досвід про саме поселення в державах нового світу. Другий рід рільничої еміграції, це переселення масове в короткому часовому періоді, як це сталося в давніших часах з переселенням на Ку-

бань. Цей спосіб переселення має ту додатну сторону, що переселенці творять нові оселі, одностайні під національним оглядом і зберігають свою національність, коли при поодинокій еміграції переселенці змішуються по нових оселях з чужими народами та винародовлюються. Для нас цей другий рід еміграції корисніший від першого. Скупчення нашої еміграції у нових краях, творення своїх власних осель є корисне.

Скупчене населення і творення національно-однотипних нових осель має ряд умов. Від виконання цих умов, підготування, та переведення їх організаційно в життя залежить успіх скупченого переселення, а цим самим і національного збереження еміграції. Для цього рода еміграції мусимо скористатися з досвіду інших народів. Досвід цей каже, що ще в краю, звідки переселенці емігрують, організують під проводом досвідчених одиниць групи переселенців не менше 50 - 100 родин з одної околиці тоб то людей, що перебували в однакових умовах господарських, кліматичних; - родини ці вивчають умови переселення, рільництва, купна землі, годівлі домашніх звірят, можливості збуту рільних продуктів, та вирішують про вибір держави, куди емігрувати та де оселюватися.

Часто висилають ці групи делегата для вивчення умовин переселення, вибору краю, околиці чи місця поселення. Обізнавшись з усім тим, делегат пише, а інколи при великих групах особисто, інформує групу про вибір місця оселення.

Така більша група добирає собі священика, учителя, лікаря, агронома та відповідну кількість фахівців і ремісників, як шоферів, слюсарів, ковалів, млинарів, теслів буд., кравців, шевців і т.д. Часто при великому числі переселенців намагаються вони заснувати нові оселі коло старих тої самої національності, або творять більше осель поруч себе і тоді одна оселя стає окремим національним, культурним, господарсько-торговельним і адміністративним центром.

Така оселя мусить мати лікаря, агронома, культурно-освітних працівників, організаторів закупно-збутової кооперації і т.д.

Поодинокі групи мусять бути дуже дбайливо, старанно і передбачливо організовані. Не можуть в одній групі бути особи ворогуючі між собою з різних причин, бо це може розколоти нову оселю на два ворожі табори і унеможливити тісну співпрацю, взаємну поміч і підтримку себе. Така ворожнеча доводить часом нову оселю до занепаду і ліквідації. Не мають в такій групі місця ледарі, злодії, особи сварливі та легкодухі. Нову оселю в перших часах чекають різного рода тяжкі хвилини і лише тісна співпраця, взаємна поміч і підтримка виводять оселю зі скрутного положення і важкого часу. Чим більше є в групі-оселі одиниць енергійних, організаційно-здібних і працьовитих, тим більше даних має оселя для розвою і добробуту. Основні вказівки для організації поодиноких поселених груп є такі:

1/ Особовий склад групи для оселі не сміє бути пі-
біраним випадково із людей незаних, неморальних, неспо-
кійних, авантурних і ледачих.

2/ Всі члени такої групи мусять бути задалегідь
поінформовані про умови побуту, життя, рільництва, праці
і т.п. у новій державі.

3/ Всі мусять бути свідомі своїх обов'язків відносно
держави, набуття землі на власність, обов'язку тісної
співпраці - беззастережно мусять визнавати засади нової
громада - великий чоловік і що згода і співпраця будувє,
а негода руйнує.

4/ Потрібні сажівці лікарі, агрономи, учителі і т.д.
мусять бути кожний у своїй ділянці докладно вочви тео-
ретично запізнані з окремішностями нової країни. Вони
мусять бути якнайдокладніше поінформовані про новий
край, та мусять вивчити мову нової держави. Чим більше
передбачливо задалегідь і зорганізовано будуть виїз-
дити переселенці до нового місця осідку, тим лекшими
будуть умовини життя на нових місцях осідку.

I. B.

НАЦІОНАЛЬНА ЕМІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА.

/стаття з часописи парижської Ле Монт з квітня 1946 р./.

Еміграція на нашій землі не була ніколи і не є по сьогодні-
шній день предметом одностайної політики. Еміграція була органі-
зована приватними товариствами, як колись, так і тепер, виключно
з перспективи запотребування людей до праці. Це не було під наці-
ональним оглядом корисне. Можна це ствердити, ще перед війною го-
ворилося про проблему творення чужинцями чужинецьких колоній, не-
здібних до асиміляції, етнічної, соціальної і політичної, та про
наплив чужинців до професій вільних і торговельних, в яких вони
не були бажані. Великий відсоток емігрантів у статистиках хвороб
і злочинів поширив серед населення вороже ставлення до чужинців.
З цього всього уряд має відповідну науку і еміграція чужинців
стала сьогодні проблемою національною. Координація всіх питань,
зв'язаних з еміграцією належить до державного підсекретаріату при
Міністерстві Популяції, якого шефом є п. М. Пфлімлін, чим створено
національну установу для виконання постанов уряду відносно емі-
граційної політики.

ЧИННИК ЕКОНОМІЧНИЙ.

Великим завданням активного, зменшеного і втомленого війною
населення, якому бракує відповідного знаряддя, - є відбудова краї-
ни і випосаження її в продукти, потрібні населенню. На перешкоді
тому стоїть великий брак робочих рук, але треба числитися з тим,
що цей брак буде значно злегіднений, коли армія буде розпущена і
звільнені будуть поодинокі уряди публичні. Можна б закинути, що
відбудова, якої головним завданням є продукція виробничих і техні-
чних середників, - є залежна не від числа робітників, а від фахово-
сти робітника. Це однак нічим не стоїть на перешкоді, що уряд фран-
цузький, а спеціально міністерство праці обчислює, що треба впусти-
ти до Франції 2 міліони робітників. Треба сказати, що тепер з по-
глядів економічних Франція не може прийняти відразу такого вели-
кого числа робітників. Брак робочих сил дасться відчути тоді, коли

почнеться продукція різних артикулів.

ЧИННИК ДЕМОГРАФІЧНИЙ.

Чи треба ще і з пригадувати нашій суспільності про зменшення народин, постійно зростає число старців /один 60 літній на 7 французів, коли на 15 росіян припадає один 60 літній/. Політика, заохочуюча збільшення народин, не спиняє наглого зменшення тих народин. Щоб задержати теперішнє чисельне відношення у відсотках між продинокими генераціями, треба в найближчих роках припливу п'яти мільйонів людей до Франції. Треба зазначити, що дану квоту подають згідно так економісти, як і демографи. Впущення до Франції двох мільйонів робітників мужчин-чужинців для налагодження продукції, спричинить приплив родин тих робітників, що разом дасть цифру п'яти мільйонів. Коли на першому місці поставимо засаду - приплив своєї крові, а не виключно іміграцію для цілей економічних, то селекція робітників буде дуже сувора і відбуватиметься не тільки під оглядом санітарним і фаховим, але також під оглядом етнічним, духовим і моральним.

КРАЇНИ ЕМІГРАЦІЇ В НОВІЙ ЄВРОПІ.

Як представляється сьогодні новий ринок праці. Запотребування робочих рук новими державами, як Аргентина і Австралія, не буде велике і Франції не буде загрожувати. Еміграція Франції буде обмежена. Більшість країв європейських заняті відбудовою, і задержують своїх земляків у себе, - навіть Польща взиває своїх громадян до повороту. Залишаються тільки два великі резервуари людей - Італія і Німеччина. Договір, підписаний з Італією, передбачає в найближчому часі приїзд 20 тисяч італійських робітників. По тому першому контингенті будуть слідувати дальші транспорти. Це передовсім тих 30 тисяч італійських іммігрантів, передбачених на 1946 рік. Відносно Німеччини ми оперуємо тепер цифрою 700 тисяч воєнно-полонених. Це очевидно хвилює підтримка. Уряд французький каже, щоб по збільшенні воєнополонених німецьких, Франція одержала цивільних робітників технічних і ремісничих з Німеччини, праця яких буде почислена, як частина воєнного відшкодування, належного Франції. Можна шукати також цінних робітників між 63 тисячами втікачів і примусово вивезених німцями теперішніх депі, що перебувають у французькій зоні Німеччини. Відносно в'їзду до Франції тих людей заняли прихильно становище ген. Кеніг і п. М. Рене Маєр, високий комісар для справ Німеччини. Можна б рівнож звернути до Франції і опунених дітей, які народилися в Німеччині зі взаємин німців з воєнно-полоненими і депі французами. Це було б корисним під оглядом легкої асиміляції. Ціти ті можна б було примістити серед французьких родин, або у відповідних закладах суспільної опіки. Припускаємо, що секретаріат імміграції при Міністерстві Популяції звернув увагу на можливість імміграції членів німецького народу до Франції. Густота населення західної Німеччини від часу заняття частей Німеччини солітами збільшилася зі 140 на 200 мешканців на 1 кв. км. Цей елемент, який терпить голод і є безробітним, може творити онинише неспокоїв соціальних і політичних. Скорше, або пізніше треба взяти під увагу розміщення цього елемента. В огляду на свіжі воєнні рани французький уряд не може братися до цієї розв'язки: Франція крім імміграції масової організованої і колективної, схильна поперти імміграцію індивідуально спонтанічну, окрему, яка заохочить адміністрації турботи транспорту, приміщення і прохарчування переселенців. Ця форма імміграції має значне обмеження і є обмежена на італійців і бельгій-

ців, які мають родини у Франції, і на голандських рільників.

АСИМІЛЯЦІЯ.

Перевівши селекцію і перевіз імігрантів різнородних фа-
жідо різних околиць, треба буде їх асимілювати. Цим завданням
влада перед війною не дуже займалася. Асиміляція вимагає:

1/ умов матеріальних /треба імігрантові забезпечити відповід-
не помешкання, / 2/ умов моральних і психологічних - треба з
одного боку перешкодити зв'язкові імігрантів з консулятами їх
держав, опікунами і священиками, - маркантним приміром таких
зв'язків є фашистівська Італія, для якої іміграція була одним
із засобів імперіалістичної експанзії, - з другого боку ство-
рити інформативну службу і пропаганду для поборювання серед
французького населення ворожих настроїв до чужинців, виправда-
них у великій мірі через непланову політику іміграційну,
3/ умов правно-юридичних, - мусить бути створений легкий і
скорий доступ для натуралізації.

ПРИПИСИ ДЛЯ ІМІГРАНТІВ І НАТУРАЛІЗАЦІЯ.

Закони, які тепер опрацьовуються, дадуть більшу свободу
чужинцеві відносно місця замешкання і утруднять можливості
його виселення, як закон з 2 листопада 1945 року передбачає.
Нові закони будуть більше ліберальні, як дотеперішні. Вони
будуть мати для імігрантів за засаду, що робітник-чужинець, що
має виконати означену функцію, не може користатись протязом
більшої кількості літ вибором праці. Це є основна засада для
робітників чужинців, щоб вони не покидали праці, до якої їх
покликано й наймено, та щоб у той спосіб перешкодити пере-
дові робітникам чужинцям до праці з торговельних фірм і тіль-
ної професії, які є вже пересичені запстребуванням.

Натуралізація, надання громадянства є конечним доповнен-
ням асиміляції.

Це належить до ресорту Міністерства Популяції. Розроб-
люється проект усталення прискішеної процедури натуралізації,
щоб не повторилися випадки, як це було в р. 1945: на 200 тисяч
патентів було залагоджено лише 5 тисяч прохань. У сучасний мо-
мент М. Пслімлен порішив фаворизувати прохання тих осіб з чу-
жинців, які приймали участь в спротиві проти німців /т.зв. резі-
станс/, бувших в'язнів або депортованих, щоб тим зменшити тер-
піння людей, що в той або інший спосіб спричинилися до визволен-
ня Франції.

/ Франціс Кабур /.

Від редакції подаємо, що подані в статі завваги є в біль-
шості особистими міркуваннями самого автора.

Сама ж іміграція до Франції залежить у великій мірі від
вислідів виборів, які відбулися 2 червня 1946 року.

.....

А Р Г Е Н Т И Н А.

Аргентина при великих порожніх просторах має площини 2.782.000 кв. км. з того 109 мільйонів гектарів придатних для сільського господарства і 14 мільйонів населення. В Аргентині є різні зони від тропічної до холодної. Під оглядом підсоння ділимо Аргентину на три часті: північну, середню і південну. Середня температура підсоння спадає влітку на півночі плюс 25°, в середній частині плюс 23°, а в південній плюс 16°. Зимом складає температура на півночі плюс 15°, в середній частині плюс 10°, а на півдні плюс 3°. Часто в зимі на полудні доходять морози до -20°. Головним багатством Аргентини є сирівці: нафта, бавовна, годівля худоби, збіжжя овочів, льону і шкіри. Від вивозу тих продуктів залежить привіз фабричних виробів з інших країв. В останніх передвоєнних роках уряд розбудував значний фабричний промисл, який є нині найбільшим во всіх південно-американських держав. Він спричинив розвій сільського господарства і поширив розведення бавовни, рису та овочевих садів. До тепер були відкриті для колонізації лише гарячі північні околиці в провінціях Чако, Місіонес і Коррієнтес. Середня поміжована смуга менше-більше заселена і занята, але і там є багато великих власників, що хотіли б парцелювати свої посілости, як рівнож є багато вільних державних земель. Південь є майже порожній і чим далі на південь тим холодніше. Пануючою мовою є іспанська, однак населення вважає себе за аргентинців і цим гордиться. Почуття про честь, мораль і гідність людини є дуже високо розвинені і не робиться різниць ні національних, ні расових, ні соціальних.

Люди вдачі працюючої і енергійної мають в Аргентині перед собою великі можливості. Аргентина має дуже широко розбудовані гостинці, залізничі та багато водних пароплавних шляхів. Українці як рілляники поселилися переважно на півночі в провінції Місіонес коло міст Місіонес і Посадос і займаються розведенням кукурудзи, мандіюки, помаранчів, рису і аргентинського чаю, герба, мата. Засівати землю на півночі можна 2 і 3 рази, однак часті посухи дозволяють збирати лише перший вчасний засів. Ціна землі в провінції Місіонес по 30 арг. пезо до 120 пеза за гектар зі сплатою впродовж 8 років. Рілля дуже плідна, але трава так скоро росте, що треба все полоти і один чоловік може обробити тільки 2 - 3 гектари.

Шкідники: саранча, муравлі, дикі голуби і папуги роблять більше шкоди як підсоння. В останніх часах почали рілляники залишати північні провінції і переноситися на південь, до Патагонії на бережжя ріки Ріо-Негро, де є відповідно здоровий клімат і нема вицислених шкідників, які є на півночі.

Безперечно найкращим, найбільш вартісним тереном оселення новим і майже безлюдним, з відповідаючим підсонням нашому підсонню, є полуднева частина Аргентини - Патагонія. Ізлучи від полудня на північ обіймає вона такі території: Землі огніста на полуденім шпилі, яку не можна брати під увагу з огляду на непрожайну землю і на зимно. Далі на північ межує територія Санта Крус. Великий обшир майже безлюдний з суворими зимами, що нагадує підсоння Білоруси.

Ще далі на північ тягнеться територія Хубут, обширом більшим за довоєнну Польщу у підніжжя гір Ану, багатих в ліси і звірину; в більшості однак є степ. Управної землі є мало і тягнеться вона вздовж Атлантику, де переважно примістилися поселенці. На степу випасають великі стада овець і худоби. Одинокі місто Рівадавіа має також поселенців українців. В околиці є копаль-

ні нафти до недавня найбільші в Аргентині, земля там родюча. Територія та є добрим тереном для майбутніх поселенців рільників. Ціна землі невелика, бо за один гектар платиться 10-20 пезів, причому один пез дорівнює одному швейцарському франкові, а 4 пези дорівнюють 1 дол. Землю продають і купують в ділках не менше 25 гектарів, а ціну купна сплачують в ратах протягом 15-49 років.

Більшою територією є Неквуен у півніжжя Анд в околицях озера Нагуель - Гуапі з відірваними в 1938 р. великими настовими теренами. Земля тут дуже родюча і добре наводнена. На ній зростають всякого рода збіжжя і окопові рослини. Бараболя може бути, крім овочів, експортована до північної частини Аргентини, де її цілком не розводять, та до південної частини, де управляють мало, бо іншого рода рільні продукти є більше видаєними. Земля тут майже вдвічі дорожча, як на території Хубут. На північ від території Хубут аж до ріки Ріо-Негро тягнеться територія тої самої назви. Там є відносно численні господарства огородниці. Рілля прегарна, родюча, подібно як в Неквуен. Всі продукти мали б необмежений збут в недалеко над Атлантиком збудованім місті Багія і Бланка і в столиці Аргентини Буенос Аїрес. Через ті терени проходить недавно збудована аж до Неквуен залізниця. Коли говорити про цілу Патагонію, слід підкреслити її дуже мале залюднення. Один мешканець на 10 кв. км., - з зимами передовсім на півдні, які відстрашили так еспанців як і метисів від поселення на землях Патагонії. Найбільшими багатствами Патагонії є нафта, вугілля, залізні руди, цина, цинк, олово, мідь, манган; всі вони, крім нафти, ще не добувані. В степах випасаються мільйони овець. Це край майбутнього, земля родюча, рибні озера і річки ждуть на працюючих промисловців, а тисячі лисинь і іншої звірини на торговців. Клімат є континентальний, близький до нашого, літо триває 8 місяців, а зими морозні на півдні 3 місяці. Весна і осінь по 2 тижні. Збіжжя збирається двічі. Найвищою рослиною є альфа, рід льцерни, яка дає чотири покоси і, як добра паща для худоби, може бути експортована на північ, де гаряче підсоння унеможливає її розведення. Патагонія, маючи підсоння подібно до нашого, підходить найкраще для поселення наших рільників і то в околицях провінції Ріо-Негро передовсім над рікою тої самої назви, а уряд аргентинський, який виготовив план колонізації Патагонії, радо прийме наших емігрантів.

В. К.

ДОЛЯ ЕМІГРАНТІВ ШЕ НЕ ВИРІШЕНА. / за "Нашим Життям" /.

З деяких таборів виїхали до Америки перші емігранти. Крім того, по різних таборах іде нова реєстрація охочих виїхати з Німеччини. Тих, хто зголосився на від'їзд, перевіряють за посередництвом УНРРА в американському консуляті в Мюнхені.

Український таборовий часопис з Ной-Маркту "Вперед" приніс таку вістку: "Згідно з заявою през. Трумена в 1946 р. до ЗША зможуть виїхати з американської зони 39.000 осіб. Крім них зможуть також виїхати довільна кількість т.зв. репатріантів, що покажуть громадянство ЗША. В групі імігрантів можуть виїхати тільки ті особи з поміж тїх, хто вже 22 грудня 1945 р. перебував в американській зоні окупованої Німеччини. Контингент на 1946 р. розподілений так: польські громадяни - 6.525, громадяни ЧСР - 2.574, гром. Румунії - 377, гром. Литви - 386, Лотвії - 236, Естонії - 116.

Українці зможуть їхати в контингенті держави, якої мають громадянство. З поміж них першу чергу будуть прийняті діти-сироти та ті, хто має в Америці яким-небудь родичів. Заяви слід вносити за посередництвом місцевої УНГР. Консулят ЗПА репрезентує також держави Латинської Америки, за винятком Аргентини. Консуляти для Канади та інших англійських доміній відкриються пізніше. Щоб одержати візу, треба мати "асідевіт", цебто нотаріальне свідчення особи або установи в ЗПА, що згодиться в разі потреби удержувати емігранта та оплатити йому дорогу. Ця особа чи установа мусить сплатити в ЗПА - 225 доларів за подорож даної особи.

Першість в одержанні візи мають ті, хто вже одержав "асідевіт". Після них ідуть ті, хто докаже, що він має родичів та друзів, які приїждять "асідевіт". Консулят видаватиме кожного місяця 10% цілої чисельності контингенту віз. Хто подав заяву і не одержав візи, в наступному місяці мусить подавати заяву знов.

Міністерство закордонних справ ЗПА оголосило, що покинуті табори для втікачів - емігрантів на американській зоні не будуть ліквідовані, хоча на думку през. Трумена і мін. Бернса ці табори не вічні, але треба раніш розв'язати проблему втікачів-емігрантів на загальних зборах ООН у вересні ц.р.

Від 8. квітня ц.р. радить у Лондоні комітет для справ переселенців /Д.П./, що опрацьовує план дальшої долі мешканців таборів. Ген. директор УНГР для Гвардія звернувся до комітету з закликом, щоб він опрацьовував схему нової міжнародної організації, яка розв'язувала б долю переселенців після того, як вони будуть зліквідовані.

Уряди Бразилії, Колумбії та Домініки склали заяву, що вони погоджуються прийняти до себе переселенців з Європи і то на доволі вигідних умовах.

М.Д. - А.Ш.

ЕМІГРАЦІЙНІ ПЛЮСИ АНГЛІЇ.

/ З англійської преси /.

В зв'язку з великим зацікавленням, яке панує в колах нашої еміграції по до евент. виїзду в Англійські Домінії, подаємо уваги великого англійського щоденника "Дейлі Мейль" в зв'язку з неменшим зацікавленням і прагненням англійської молоді, бувших військових і т.д. щодо їх власного переселення з матерного острова на широкі і приманливі тепер /для кожного підприємливого англійця/ простори домініяльних країв. Це не значить, що така "конкуренція" може цілком закрити двері для нас до тих же країв, навпаки - висновки англійського часопису є цілком неочікувані і несприятливі для корінних англійців, а тим самим подекуди усувають конкуренцію для чужоземців. Часопис рішучо вже в заголовку зазначає: "Ми не можемо експортувати свою молодь". Стаття "Дейлі Мейль" проливає багато світла, як на внутрішні відносини в самій Англії, так і на еміграційні перспективи в англійських Домініях, що з безсумнівним гідним уваги кожному нашому читачеві до еміграції. Англичани вже мають досить своєї Англії, того колись заможного і щасливого рідного краю. Перевтомлені війною, багато без ділу над головою /полю 5.000.000 доміїв було зруйновано, або напівзруйновано/ на думку певності свого "завтра", думливі ж і підприємливі ан-

глійці вже від кількох місяців облягають свої еміграційні уряди, шукаючи за шифкартою. Переважаюча більшість згідна виїхати на власний кошт, знаючи добре, що всі Домінії без винятку під цю пору потребують дуже гостро кваліфікованих сил. Треба знати, що чотири англ. Домінії мають площу в 77 разів більшу від королівства, а населення в них - лише половина того, що в королівстві. Відомий "Австраліагаз" в Лондоні міцно обсаджений щодня інтересантами. Ясно, що в інтересах Австралії є побільшити своє населення, яке на 3 мільйони кв. миль площі має лише 7.3 мільйонів мешканців. Бажанням Австралії є збільшити своє населення принаймні втричі. Населення Австралії є в 98% англійське і такий характер бажано зтримати далі. Річно передбачувано спрваджувати до 70 тисяч імігрантів.

Нова Зеландія потребує дуже гостро столярів, інсталляторів, стельмахів, мулярів і робітників до тортків. Але це є країна досить густо населена і не є в такій нужді на емігрантів, як Австралія.

Південна Африка з 2.5 мільйона білого населення на площі коло 500 тисяч кв. миль також шукає добрих ремісників. Передбачаючи широке упромисловлення країни, уряд Південної Африки шукає за кваліфікованими робітниками. 9 мільйонів чорних, що населяють цю країну, постачають також помічну робочу силу, але все ж на таку велику площу білого населення є рішучо замало. Канада - найбільша з Доміній, має лише 11.5 мільйонів населення на 3.7 мільйонів кв. миль. До цієї країни поки що зголошується найменше імігрантів з причини дуже великих обмежень, які мають силу там ще досі. Хто може тепер вже їхати до Канади.

а/ люди, які мають досить грошей аби утримати себе там довгий час і навіть забезпечити собі самостійне добування хліба /і то хіба лише на ріллі/

б/ люди, які мають в Канаді рідню і приятелів, котрі можуть їх так довго підтримати, поки вони стануть на власні ноги. Так само рідня військових, що брали участь у війні.

Всі домінії бажать лише імігрантів британського походження, фахово вишколених і найважливіше молодих. Але якраз в тому лежать найбільші труднощі. Британське королівство зі своєю площею 94 тисяч кв. миль і населенням 47 мільйонів є тепер якраз в обличчі великої небезпеки депопуляції, коли не просто спустошення. В цій моменті кількість населення досягла своєї найвищої точки, не дивлячись на дві світові війни і грипу в 1918-1919 рр., але населення починає вже зменшуватися, і то в такій мірі, що в році 1951, себто за 5 літ воно зменшиться на 2 мільйони, в р. 1975 буде менше 20 мільйонів, а в році 2036 сягне стану лізветинської Англії - 4.5 мільйонів голів /дані Дра Грейса Лейберні/.

Під цю пору існує на землі всього 4 країни зі зростаючою кількістю населення, а саме: Ірландія, з 90% католицького населення, де заборонено всякого рода штучні усування плоду, Росія, Індія і Китай. Всі інші країни, навіть Японія і Німеччина, що так змагалися за свій "життєвий простір" - мають спадючі цифри народжень, як це має місце і в Англії. Факт той, що кількість населення Англії стоїть під цю пору ще дуже високо, пояснюється значним зменшенням проценту смертності в порівнянні з минулими роками. Люди живуть довше і тепер пересічний вік британської людини є аж 59 літ. Отже рішачим фактом є підвищення пересічного віку людини. Коли в р. 1880 було лише 7% людей понад 60 літнього віку, то в р. 1930 було їх вже 11%, а в р. 1980 буде 22.5%, отже виходить, що через 35 літ несповна 1/4 населення Англії буде складатися зі 60 літніх "старців".

Такі перспективи зовсім не тішать ні публичну опінію, ні

уряду Великої Британії. Тому всі засоби Домінії — перетягнуті до себе найздоровіший і найздібніший елемент зі старого краю — не можуть бути переведені в життя, бо це означало б самогубство для королівства. Поза тим всі згадані мінуси англійської раси, властиві їй в старім краю /голове — старіння раси/, готові перенестися і до Домінії. Люди зви-кли до мис-сус-ового життя, добрих і вигідних мешкань, отже такого с-р-ту еміграція для Домінії, що уникатиме великих родин з огляду на повоєнний брак мешкань і вигод — такі не з'являються бажаними. Який же вихід з положення. "Дейлі Мейл" обмежується по-ки що радою аби Домінії самі дбали про збільшення числа уродин і з існуючого пня своїх людських резервів плекали майбутні здорові і чисельні покоління. Від себе додамо, що найновіші відомості, як з Канади так і з Австралії і Африки, свідчать про перший зворот домініяльних урядів в напрямку допущення іміграції чужинного, а зокрема і слов'янського елементу.

А. Ш.

"Новий Шлях" 13.IV.1946.

З промови посла А.Глинки в Канадійському Парламенті в Оттаві, виголошеної 25 березня 1946 р.

В своїй довгій промові заслужений громадський діяч і посол А.Глинка порушив багато питань, зв'язаних з долею українських скитальців в Європі. Апелюючи до Парламенту й Уряду Канади о призначення українським скитальцям повних громадянських прав, самоуправи, виділення в окрему етнічну групу, дозволі посилати з Канади харчі й одяг та порушив також широко питання про допущення до Канади українських імігрантів. Цю частину промови помішуємо:

"Четверте й останнє моє домагання, з яким я бажаю звернутися до канадійського уряду, торкається іміграції. Хочу сердечно закликати канадійський уряд до заходів, щоб допустити в Канаду чимале число близьких кривних канадійських громадян.

Як це шановним послам відоме, навіть Злучене Королівство, хоча потерпіло спустошення на велитенську скалу, зробило заходи 13 листопада 1945 року, на допущення близьких своїх осіб, змешкалив у Великій Британії, й тим то висловило свою готовість ділитися своїми скупими засадами з тими, що не мають жадних.

При тім зверну увагу шановним послам на новинку в журналі "Тайм", Нью Йорк, із 19 лютого ц.р. щодо іміграційної політики Австралії: "Австралія має план на найбільший іміграційний проект в історії. Це її намагання потроїти населення сімох мільйонів своєї країни. Австралійська делегація навіть відбула оглядини в Європі, щоб вирішити, скільки британських, норвезьких, шведських, данських, швейцарських та інших виселенців можна б принадити до свого острова-суходолу. Для успішної полагоди господарських завдань, що їх спричинить така масова іміграція, Австралія постановила впускати по 70 тисяч річно продовж перших кількох років".

Тепер я зверну ся до іміграційної політики Злучених Держав, яку проголосив президент Труман 22 грудня 1945: —

"Слідом за собою війна привела до страшеного пересунення європейської людності. Багато гуманітарних організацій разом із допомогою та реабілітаційною адміністрацією ООН силкують-ся посила розв'язати безліч проблем, що впливають із цього пере-міщення соток тисяч осіб. Докладають усі зусиль, щоб повернути

скитальців і збігців по різних краях Європи до їхніх попередніх домів. Великі труднощі в тому, що так багато із тих осіб не мають чому куди б могли вернутися. Майже неможливо змірявати великості проблеми скитальців та збігців. Злучені Держави припинили до відповідальності зараджувати цьому страданню. Зараз треба поробити всі можливі заходи, щоб улекшити декому з тих скитальців та збігців вступ до Злучених Держав. Цим способом ми зможемо хоча трохи зарадити людській нужді і цати приклад іншим країнам світу, котрі також в силі прийняти чекого з цих воєнних страдальців. Я відчуваю, що нам самим конечно те зробити, щоб могли чесно зажадати від інших народів, щоб і вони відчинили свої двері для цієї ж цілі. Я вважаю, що звичайна пристойність та основна дружба всіх людських істот вимагають, щоб ми посилили подбали про зменшення людського страждання за поміччю наших усталених іміграційних квот. Я роблю потрібні заходи й допильную, щоб це було якнайскорше виконане.

Ця теперішня пора невимовного людського горя - це не час для нас зачиняти або звужувати наші ворота."

Яка ж іміграційна політика Канади. Ось тут два розділи листа від Відділу Іміграції, яким відповідькено на прохання позвояти трьом скитальцям прибути до їхніх свояків у Канаді. Лист із 6 березня 1946.

Пане Предсіднику. Я не бажаю протягнути поза призначений мені час, все ж таки я міг би докінчити за півтори минути.

Предсідник: Пан посол уже говорив сорок минут, одначе Палата може дозволити йому продовжати.

Детто з послів: Згода.

П. Глинка: Я продовжую: "Буквально наш Відділ одержує сотки подібних аплікацій від мешканців Канади, що гаряче прагнуть допомогти своїм крвним в їхніх злиднях в Європі. Майже всі предложені іммігранти є недопустимі до Канади на основі теперішніх правил і, після докладного розгляду цілого положення, порішено, що наразі допущення повального числа чужоземців у Канаду було б нерозважним кроком. Уважаємо, що при своєму повороті до цієї мого життя, наші вояки й воячки заслуговують на першенство повернення на свої попередні становища і загосподарення. Не можливо висловити підбадьорливе запевнення для Ваших вишеназваних крвних, коли приходитьсь відмовляти так багато прохань, котрі є рівновартісні з Вашими, хоча б лиш із погляду спочуття... Отож ми можемо лиш висловити свій жаль, що нам годі сприятливо Вам відповісти."

Я не хочу, щоб хтонебудь це так зрозумів, що гейби я натискаю на уряд, щоб він тепер вирішив загальну імміграційну політику для Канади на наступних кілька років. Я лише закликаю, щоб уряд допустив щедре число скитальців до Канади чисто на підставі гуманітарних оглядів.

Радію ізза того, що є й канадійці, які прихильно ставляться до скитальців. Я прочитаю кілька речень із листа, що його написав один канадійський старшина:

"Я канадієць британського походження... У нашій місцевій скитальчій таборі... ми маємо дві тисячі українців і за той короткий час, що я з приємністю приставав із ними, я набрався любови й великого подиву для них. Я припускаю, що мені не треба розповідати тобі про тяжкі злидні та нужду, які ці люди пережили за останніх кілька років, але я хочу сповісти тобі дещо про те, що вони зараз роблять та намагаються робити.

Наш табор складається цілковито з українців і ми були перенеслися до надто погано понижених бомбами німецьких бараків. Ніколи не бачив я попередньо, щоб гурт людей проявив стільки працьови-

тості та пориву до досконалості, скільки виказали ці наші українці, намагаючись перетворити наш табір не тільки на такий, що в ньому можна б жити, ба, навіть, уподібнити його до дому так, як тільки можна військові бараки.

Дві речі спонукали мене написати цього листа. Частиною нашої праці було переписати всіх людей, що жили в таборі, в одному із запитів на тій переписній картці був вибір даною особою місця на поселення. Багато відповідали "КАНАДА". І я з приємністю признаюся, що я почуваюся дуже гордим тим, що моя Канада була так добре знана між тими людьми. Відкрито школу в таборі й я хотчу звернути вашу увагу на те, щоб ви прислали словники для цих людей. Також, зважаючи на велике зацікавлення Канадою, всякі корисні видання були б надто побажани, зокрема такі, що торкаються імміграції до Канади або плани на неї, та також щоденники для людей, котрі дуже голодні вісток. Я хотчу, щоб ви зрозуміли, що я не пишу цього як старшина, але радніше як канадієць, котрий раці би побачити, щоб багато з тих людей прибули до Канади та допомогли їй стати тією справді великою нацією, як це їй присуджено, а вони самі щоб зазнали того спокою ума, що випливає з життя у вільній країні..."

На закінчення я бажав навести з статті в оттавському "Ситизен" з 23 березня ц.р. під наголовком "Скитальці - добрі громадяне": "Де був би солідний тяг зо сторони Канади якщо вона подбала б набутти декого з "найкращих" ізпоміж скитальців, які ще в Німеччині", так думає заступник директора скитальної програми в Німеччині, Віліям Бангал. Після 8 місяців із ГУПРА в Мінхені п. Бангал пробує до Оттави, та їде домі в Келгари. Він заявив пресі, що с'є ще багато скитальців у Німеччині. На його думку розв'язка питання, що зробити з людьми, які не мають куди йти, або не можуть вертатися безпечно до своїх рідних країв, знаходиться в руках ООД. П. Бангал сказав, що це обов'язок кожного краю забрати свій пайок цього скитального населення. Він певний, що багато з тих людей радо пішло б до позалевропейських країн, особливо до Канади. Багато зо скитальців - це добрі громадяне, заявив він, які опинилися в теперішньому положенні зовсім не з ніякої їхньої власної вини".

Якщо Канада простягне привітну руку до певного числа цих бездомних людей, якщо вона дасть їм свободу й доми, я певний, що вони повсякчасно будуть в'ячні канадійському народові та нашій країні.

В Е Н Е Ц У Е Л А.

/ "Ді Вельтвохе" Ціріх /.

Згадуючи про Венецію, скажемо тут на вступі пару слів про континент, де знаходиться та країна - а саме про Південну Америку. Цей континент є двічі більший від Європи, населення сягає кількості населення Німеччини. Континент багатий в нафту, ропу, золото, срібло, вугілля, метали, не бідніший від північної Америки. Цей континент процвітає, оживає. Його урожай хліба, маїсу, кави зростає з кожним роком. Повстає індустрія і бракує лише одного - людей... У Венеції хліб є значно дорожчий аніж в Швейцарії, зате і л. бензини не коштує майже нічого. Розпечена сонцем земля тріскається і якби пріє від бензини. Зеленоводні річки від порту Маракаїбо, що лежить оточений густими джунглями, аж в глиб країни - покриті товстими плямами нафти. Навколо підносяться залізної конструкції вертничі вежі. Ропи тут є

всюди - і в зеленому, густому і кучерявому, як чуприна мурина, пралісі і серед розкиданих кущів. Широкі полонини освітлені полум'ям вічних пожеж - полум'яних стовпів, що підносяться з десятків ролних щілин і горять місяці, роки і Бог знає як довго, нагадуючи великанські метачі вогню. Нафта, нафта!! Земля Болівара, де вперше повсталала ідея панамериканізму, та земля є тепер найбільш відсталася. Лише від десяти років стало тут розвиватися політичне життя, а від 25 - господарське. Нафту почали здобувати лише від 1920 р., а від 1935, як вмер диктатор - з'явилося політичне життя. Бо нещасна країна на протя-зі сто років пережила аж 25 революцій, а за диктатури перетерпіла таку страшну тиранію, що переводить всі найсуворіші режими в Європі.

Хуан Вікентій Гомез, тодішній володар землі, був колись малим, звичайним, дуже м'яким чоловічком. Він не пив, ні курив. Гомез був кількакратно одружений і гордий був називати своїми дітьми добру сотню байстроків. Його називали - "Ль Ель Брухо", себто чарівник, однак його жорстокості перевищили Гітлера й Гімлера. Він казав вішати на різницькій гаку своїх політичних противників, його в'язні мучилися в залізних ланках, після яких зіставалися каліками на все життя. Це все відбувалося не давніше як 10 літ тому і це все не перешкоджало Хуан Вікенті Гомезові бути улюбленцем Штандарт Офіс Компані і Рояль Датч і в решті спокійно вмерти на своєму ліжку. Гомез залишив маєток 160 мільйонів доларів. Його смерть принесла волю Венесуелі. Нарід повідривав в'язниці, викинув знаряддя тортур в море й... став чекати. Він чекає ще й нині. Головною проблемою Венесуелі є - населення. Земля має 4 мільйони мешканців, приблизно стільки як Швейцарія, але в той саме час Венесуела є в 25 раз більша від Швейцарії. Тому тут лише може бути одна розв'язка - іміграція. Тому в цій країні для імігрантів не лише відкриті двері, але тут простомагають о нових поселенців. Як перша країна, Венесуела в осени 1945 року оголосила, що кожному, хто забажає оселитися в ній - без застереження видається віза і дозвіл на в'їзд. В своїй гостинності вона йде так далеко, що без застереження забезпечує прагу для поселенців, бувших в'язнів з сусідньої "каторжної" Гвіяни. В малих містечках і селах в середині країни знаходиться чимало таких фахівців, як перукарі, кравці, ремісники всякого роду, які створили собі умови для нового існування. Так само знайдете спілки, бюро і міжнародні фірми, які підшукують тисячами книгободів, керівників майстернями, агрономів і техніків. Першою вимогою тих фірм є, щоб зголошені кандидати були... чужинцями.

Від 25 літ живе Венесуела в стадії господарчого розвою, який далеко ще не досяг свого вершка. Як країна експорту нафти, Венесуела стоїть у світі на першому місці, а продукції нафти - на третьому. Тому невпроваджені в тій країні ще й до-сі жадні податки і жадні фінансові обтяження. Нафта оплачує все. Країна не має жадного внутрішнього заборгування, а від 1931 р. - жадних боргів назовні. Ця щаслива країна не має також жадного воєнного бюджету. По що їй велика армія. Кожен венесуелець знає, що найкращі армії світу є готові боротися за цю країну, якби хтось відважився оспорювати прагу і панування тут англо-американських нафтових трестів.

Весь капітал, вкладений в цю країну, є чужинецького походження. Венесуела задовольняється доходами з продукції - 20% від проданої ціни рафінованої нафти. Удержавлення? Нема про те й мови. По що вбивати курку, яка несе золоті яйця? Кожен заробляє гроші і добрі гроші, швидко і легко. Кожен каже собі буду-

бати пишні садиби в каліфорнійському стилі в залятих сонцем передмістях Каракасу. Кожен має власне важке американське авто, останнього типу, якого негодні купити навіть самі американці.

Коли літак панамериканських повітряних шляхів зупиниться лише на 20 хвилин в Матуріні, або Картагені, щоб заправити бензину, то кожен з пасажирів не зможе не зауважити людей з опаленим обличчям і твердим поглядом в широких білих штанах, з низько заперезаним поясом й м'яким фільцовим капелюхом зсунутим аж на карк, людей, яких бачиться лише в американських фільмах. Це є представники останньої немілітаризованої раси волоцюг і людей шукаючи пригоди - інженерів, геологів, які заняті в нафтових товариствах. Ці люди походять з цілого світу, більшість з З.Д.П.А., дуже багато походить з Франції, Швейцарії, Польщі і Голландії. Вони у день і в ночі стоять до диспозиції. Приватними літаками їх перевозиться до пралісів, де вони пошукують чи сверлять за нафтою, ніби-то на незнаній річці в Сентіні, або в якихось гущавинах лісів. По 14 днів, або трьох тижнях вони вертають назад до Каракасу. Вони висідають до готелю Альвія, до цього ресторану каліфорнійських мільонерів, який оточений чудовим парком, вишуканими травниками, банановими деревами, кедрами і пальмами. Шкляні шибки в дверях є 2 см. грубі, свіжі фонтани освітлені різнокольоровими лампами, в проходах можна побачити блакитних і жовтих папуг, червоних колібрі. Цей чудо-готель, збудований на круглім виступі гори, є готель пошукувачів нафти.

За кімнату платиться 25 - 30 дол., обід 10 дол. На кожному столі стоїть свічка, бо як іде дощ - бракує електрики, а як нема дощу - бракує води.

Венецуелі все спрощує і жарчі і мануфактуру. Ніщо не є раціоноване, але за те ціни продажу є найвищі. Кіло масла - 3 дол., 1 кілогр. мяса таксамо, 1 л. молока 1,5 швайц. франків, пиро, що походить з З.Д.П.А., розуміється, є ще дорожче.

Недодуми цієї системи є очевидні. Тут працює чужий капітал, але він тут не затримується і вертає до краю свого походження. "Що ви хочете", каже кореспондентові один венецуелець: "ми залежимо від Північної Америки. Ви - європейці впровадили нас в енергію, ми всі вірили в Європу і пережили розчарування молоді людини, яка замуїла і... переконалася, як підупав її батько. Дві війни в 25-ти літах і страшний хаос, в який ви тепер погрязли... Тому ми звертаємося тепер до З.Д.П.А. Вони не мають конкурентів, але коли б і вони попали в халепу, то вже тоді ми побачимо, що маємо робити"...

А. Ш.

-----0000000000-----

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА УНІЯ ПОТРЕБУЄ ІМІГРАНТІВ.

/ За "Д.П.Експресом" /.

Йоганесбург, в січні 1946 р.

Одночасно з творенням нової людини в Унії dokonується творчий процес і нового господарчого організму. Там, де недавно була пустеля, тепер знаходяться міста. Перед 60-ти роками Йоганесбург був лише гірничим табором, в якому гірники мешкали в шалашах і шатрах, тепер це є 600 тисячне місто, вигляд котрого з літака нагадує Чикаго, або Нью-Йорк. Копальні золота /Йоганесбург/ чи дія-

мантів /Кемберлей/, гуті сталі, /Преторія/, монтовні самоходів /Порт Елізабет/, заклади перерібки харчових продуктів /Дурбан, Кептаун/, хемічні заводи /Дурбан/, фабрики взуття і виробів з ровни /Порт Елізабет/, модерно змеханізовані сарми, промисел каракуловий /Південно-західна Африка/ і сотки інших варстатів праці ростуть як гриби по дощі, підносячи життєвий рівень населення і даючи міцну підвалину для економічного розвитку країни.

Унія є багатим краєм. В 1931 році видобуто золота вартості 50 мільйонів фунтів стерлінгів, діамантів - 3 мільйони фунтів. Річний вплив лише самих податків вносить 26 мільйонів фунтів. Охоронні мита, наложені Скарбовою Владою в 1925 році подвоїли промислову продукцію, яка в 1938 р. сягала суми 187 мільйонів фунтів.

З другої світової війни Унія вийшла як огна з дуже небагатьох держав з міцними фінансами. Війна не лише незубожила цю країну, але навпаки, дуже добре поправила її фінансове і господарче положення. Місцева преса друкує під теперішню хвилину багато статей, оснований на офіційних даних вірогідних економічних барометрів країни: Біржі, Патентового Уряду і інших, які заповідають велику господарчу і фінансову майбутність Унії. І власне, в зв'язку з міцним господарчим положенням країни і закінченням війни, державні і самоуправні органи оголошують цілі плани господарчого розросту. Так, наприклад, Департамент Власної, промислової країни Трансвааль, оголошує сміливий план будови нових поріг. Департамент Почт і Телеграфів проєктує поширення мійської телесонічної сітки коштом 12 мільйонів фунтів в долинах ріки Гарц і Ріт /Вільна Помаранчева Держава/, а також в околиці Лоскоп /Наталь/. Мет-ом тих праць є обняття іригаційною системою 80 тисяч моргів ґрунту. Йоганесбург проєктує будову мешканевих блоків коштом 11 мільйонів фунтів річно.

Подані приклади є лише дрібною частиною плану величезної розбудови господарчого організму Унії, реалізація яких вже розпочалася. В зв'язку з тим всім повстає питання робочих рук. Кількість оголошень про вільні посади росте в пресі з дня на день. Тисячі робітників потребує держава і самоуправні установи при виконанні тих господарчих планів. Почта вже нині оголошує потребу 2 тисяч робітників, які будуть заняті при розбудові телесонічної сітки на селах. Уряд гарантує 10-ти літні контракти для будівельних робітників. Такі приклади можна навести без кінця. Але на жаль Унія не має достатньої кількості кваліфікованих робочих сил. Впроваджувані в життя урядові проєкти шкolenня бувших військових в певних фахах лише частково заповнюють прогалину. І для того власне генерал Джон Сметс, промовляючи в грудні м.р. до сармерів околиць Блемфонтену, сказав, як прем'єр уряду: "будемо потребувати велику кількість білих робочих рук з Європи. Ми потребуємо імігрантів". Слідом за тим сенатор Кларксон, Міністер Внутрішніх Справ Унії, свідчить: "...розпочнемо політику заохочування власних імігрантів до оселювання в Унії, а особливо тих, які боролися за імперію або з Союзниками". У висліді тих свідчень так званий Уряд Селекції Імігрантів в Преторії опрацьовує власне певні плани, що відносяться до заходів іміграції, як цілості.

Преса всіх провінцій, що репрезентує всі політичні напрямки, від довгого часу дискутує проблему і домагається від Уряду оголошення деталі його політики щодо іміграції.

Закінчення війни, реалізація демобілізаційних планів, а рівно ж ступіневе затруднення білійських, що раз більше наближують уряд до моменту, в котрому він буде змушений оголосити і впровадити в життя реальний план відкриття границь Унії для іміграції з

європейського континенту. Не менше та справа, поза представленим вище господарчим аспектом у вигляді браку робочих рук, посідає в місцевих умовах дуже делікатний і клопітливий аспект внутрішньо-політичний.

Отже населення, що вживає мови так зв. "африканс" і нараховує 1,120,770 голів, боїться, що, мовляв, пробританський Уряд ген. Сметса, приймаючи велику кількість імігрантів з англо-сансонських країв, вплине значно на збільшення кількості 783 тисяч англійців, що нині замешкують Унію.

В той спосіб змінилося б радикально відношення внутрішньо-політичних сил, що не є без значіння для опозиційних анти-британських груп в країні. Не менше і африканери, в добре зрозумілім національним інтересі, тямлять, що двоміліонне біле населення Унії мусить бути значно збільшене імігрантами європейськими, оскільки країна хоче мати здорову демографічну структуру. Врешті вони собі здають справу рівнож з того, що господарчий розвій краю залежить власне від напливу кваліфікованих робочих сил з європейського континенту. Безперечно, вузько зрозуміле добро, а хутніше ще інтереси певних груп, промовляють проти відкриття границь Унії для якоїбудь іміграції. Можна чути голоси, які твердять і остерігають громадянство, що імігранти обнижують значно життєвий рівень мешканця Унії.

Річний конгрес організації "Африканський нарід", який відбувався наради в грудні м.р. в Кептаун, висловився категорично проти всяких планів іміграції, бо вона вплинула б на дальше обниження життєвого рівня кольорових робітників. Щоденник "Наталь Меркури", видаваний в Дурбан, в одній зі своїх статей ствердив, що "в народнім інтересі Унії лежить ~~випиття~~ таких заходів, котрі зміряли б до затримання величезної хвилі імігрантів з Європи, що попросту тікають від важких умов життя, які ще певний час будуть панувати в Європі. На часті ці голоси є скорше винятком в опінії місцевого громадянства, яке цілком позитивно ставиться до питання іміграції.

Основою на вище цитованім свідченні ген. Сметса і сенатора Кларксона, можна вже нині напевно сказати, що в недалекій майбутності, то значить після здемобілізування і затруднення в цивільних справах остатніх 30 тисяч своїх військовиків, як рівнож по ствердженні поправки в ситуації морського транспорту, котрий має перецьовсім перевезти 5 тисяч громадян Унії, що перебувають в Англії, Унія таки відкриє свої границі для європейських емігрантів.

I. M. K.

—————§§§§§§§§§§—————

"КОМІТЕТ ДОПОМОГИ СКИТАЛИЦЯМ, ДІТЧАМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ".

До українського громадянства за океаном.

Окупація майже всіх українських земель більшовиками принесла зі собою загрозливий стан для української культури. Вона під владою більшовиків стратила всякі можливості розвитку в душі тисячолітньої традиції української нації.

На Східній Україні розвій української культури був припи-

нений вже по 1930 році. Всі провідні українські вчені, письменники та мистці або були зліквідовані фізично або були примусовно лені замовкнуті або працювати стисло по вказівкам Москви без ніякої користі для української національної та вселюдської культури.

Тепер таке саме злихоліття впало на західно-українські землі недавно окуповані більшовиками. Все живо пульсуюче культурне життя Львова, столиці Українського Піємонту, тепер також за-вмерло. Припинити мусіли свою корисну працю осередки української культури поза Україною, на еміграції в Празі, в Варшаві, бо всі ці краї опинилися тепер в обсягу впливів червоних, які диктують і в цих краях політику екстермінації української національної культури.

Натомість поза обсягом впливів більшовиків, в Західній Європі в демократичних країнах на скитальщині опинилося кілька соток українських вчених, письменників, мистців без якогонебудь варстату праці, без засобів до життя та без кращих виглядів в найближчій будучині. В додатку їх життя постійно загрожене з боку советської влади, яка все робить, щоб їх дістати в свої руки та в той спосіб винищити й тих діячів української культури, піонерів майбутнього духового відродження української нації. Вони залишені без допомоги з боку Українців за морем, зникнуть фізично та духово, а для української культури будуть втрачені.

До цього не мусить допустити українська еміграція за океаном, навпаки вона має перед народом своїх предків обов'язок подати їм руку допомоги, зберегти їх для українського народу та по своїм силам і при ласкавій допомозі культурників свободної Америки, приятелів українського народу, дати їм змогу далі творити культурні варстати для людства та для української нації.

В тій цілі, за ініціативою професора Володимира Тимосенка зі Стенфорд-університету в Каліфорнії, професора Олександра Гра-новського з університету М і н н е с о т а, професора Іллічен-ка з університету Саскачеван в Канаді, професора Миколи Чубатого, редактора "Ді Креїнієн Інтерли" та Льва Добрянського, доцента Нью Йорк університету утворився "Комітет Допомоги Скитальцям Ді-ячам Української Культури", що постарив собі за ціль допомагати скитальцям українським вченим, письменникам та мистцям, сприяючи їм врятуватися з полехи війни, перенестися за море та влаштуватися на відповідній для себе праці, далі творити культурні цінності.

До Комітету ласкаво погодилися приступити підписані під цим закликом Американці українського та неукраїнського походження, приятелі української культури. Низка визначних Американців погодилися спонзорувати працю Комітету. Тимчасова управа Комітету зложилася в такий склад: голова, проф. Микола Чубатий, секретар Лев Добрянський, скербник та ведення офісу Юлія Кусий. Комітет Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури буде вести свою працю в порозумінні із Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом у Філадельфії та вже наві'язав кон-такт з його головою.

Комітет ставить собі найближчу ціль: перевести реєстрацію діячів української культури на скитальщині. Допомогти тим, що бажають переїхати за море, дістатися на американську землю та пристосуватися на якусь відповідну для них працю.

Подавши це до відома українського громадянства проситься зацікавлених діячів української культури зареєструватися у секретаря Комітету, подаючи свої особисті дані, свою спеціальність, свої досі публіковані твори та установу, наукову, літературну чи

мистецьку, з якою зацікавлений діач культури був в Європі зв'язаний. Багато теж інформації про плани на будуче.

Проситься Українців в Америці, приятелів української культури, оголошувати готовість підписати заїдевіт для одного чи більше діячів української культури, евентуально також допомогти покрити видатки подорожі або теж дати працю відповідну для інтелігентної людини.

Громадяни та Громадянки Вільної Американської Землі.

Кидаючи ці слова заклику до нас, прохаємо про ширю співпрацю, щоб спільними зусиллями урятувати українських скитальців вчених - мозок української нації, українських скитальців письменників та мистців - серце українського народу. Тільки при солідарній співпраці українського громадянства тут ми будемо в силі, коли не цілковито відвернути від українського народу катастрофу занепаду української культури, то принайменше цю катастрофу зробити меншою та не так пошкульною.

Комітет Допомоги Скитальцям, діячам Української Культури: проф. Микола Чубатий, голова, Лев Добрянський, секретар, Олія Кусий, скарбник та офісове діловодство. Рада Директорів Комітету: Вільям Г. Чемберлін, автор, Олександр Грановський, проф. університету Мінесота, Кларенс А. Меннінг, проф. Колумбійського університету, Т.К. Павличенко, проф. університету Саскачеван в Канаді, Володимир Тимошенко, проф. Стенфорд. університету, Каліфорнія. Члени Комітету: Микола Бритський, проф. університету Ілліной, Микола Галдан, проф. універс. Мінесота, Ватсон Киркконел, проф. Мек-Мастер унів. в Канаді, Олександр Недзель, проф. унів. Ілліной, д-р Моррей Сенкус, з унів. Індіана, Джордж В. Сімпсон, проф. унів. Саскачеван в Канаді, Стефан Тимошенко, проф. Стенфорд. унів. в Каліфорнії та член Американської Академії Наук.

Ліста Спонзорів Праці Комітету визначних Американців, буде подана до відома у свій час, бо зголошення ще напливають.

Всі письма до Комітету прохаємо звертати на адресу секретаря:

Mr. Lew Dobriansky, New York University - Department of Economics, Washington Sq., New York City, N.Y.

/З часоп. "Америка" від 25.квітня 1946 /.

-----000000-----

В СПРАВІ ІМІГРАЦІЇ СКИТАЛЬЦІВ.

Уряд Злучених Держав робить кроки для допущення до цієї країни відповідних скитальців, що тепер перебувають у Європі, а то згідно з розпорядженням президента Трумана, з дня 22.грудня 1945.

"Квоти" і першенство в них.

Імігранти зможуть приїздити в межах установлених законом "квот". Річна квота для Польщі є 6,524, для Чехословаччини - 2,874, для Соедів - 2,712 та для Румунії - 377. На квоту з Румунії вже подано більше прохань, ніж дозволено законом. Сподівається, що буде багато прохань за візами з польської, чехословацької та російської квоти. Невикористані вповні квоти за цей білущий урядовий рік будуть використані для скитальців в американських окупційних зонах Німеччини та Австрії.

Першенство в межах цих "квот" будуть мати жінки мешканців у цій країні /не горожан Злучених Держав але легально лигущих в Злучених Державах/ та їх малолітні діти; чоловіки американських

громадян, одружені після 1-го липня 1932 року, та батьки американських громадян. З того, що залишиться, будуть видаватися візи іншим кандидатам.

Хто є "дисплейс персон".

Скитальцями /"дисплейс персон"/ вважаються особи, які на 22. грудня 1945 року були, і тепер перебувають, в американських окупаційних зонах і яких можна зарахувати до наступних груп:

1. Ті, що їх Німці насильно вивезли з рідних країн до Німеччини на примусову працю.

2. Жертви нацизму і фашизму, які залишили свої країни /тільки не Німеччину/, втікаючи від страхіття війни і не мають до чого тепер повертатись.

3. Ті, що їх вигнано з дому й посаджено до концентраційних таборів з причини расової чи релігійної приналежності або за спротив нацистичній партії чи німецькому урядові; як рівно ж ті, що втікали з дому, щоб врятуватися від подібних переслідувань.

4. Ті, яких насильно вивезено з їх країн /не з Німеччини/ німецьким військовим урядом з військових причин, але які не були на військовій службі.

5. Ті, /не німці/, що не були переслідувані німцями з огляду на расу, релігію чи політичні переконання, але мають поватні підстави боятися переслідувань політичних, расових чи релігійних по повероті до своїх країн.

6. Батьки, жінки, чоловіки, діти, брати й сестри тих, що належать до згаданих вище 5-х груп і які живуть з ними. /Від цих осіб з 6-ої групи не вимагається, щоб вони жили в американській зоні./

Першенство до візи.

Аплікації на візи від скитальців, які не мають першенства, будуть прийматися і розглядатися в такому порядку:

1. Насамперед будуть брати під утагу дітей-сиріт або таких, родичі яких невідомо де перебувають.

2. Далі особи, що мають в Злучених Державах рідню, включаючи перших кузинів.

3. Всі інші скитальці.

Більшість скитальців, що підпадають під розпорядок президента з 22. грудня 1945 року, походять з країн центральної та східної Європи, а також з Балканських країн. Згідно з заявою президента, іміграційна квота для цих країн нараховується приблизно на 39 тисяч осіб річно".

Яких осіб можна перевезти до Злучених Держав поза "квотою".

Американський горожанин може запровадити без обмеження свою жінку, а американська горожанка свого мужа, як вона побралася з ним перед 1-го липня 1932 року; дальше американські горожани /батько чи мати/ можуть запровадити поза "квотою" свого сина чи доньку до 21 року їх життя /якщо вони не одружені/. Просьбу о допущення таких осіб треба подати в двох примірниках /на формі: I - 133/ до: Immigration and Naturalization Service - Department of Justice, 15th and Chestnut St., Phila., Pa.

Там також можна дістати форми /бланки, I-133/.

Крім того можна запровадити поза квотою: чужинця /нку/, що жили в Злучених Державах і лише на якийсь час виїхали зі Злучених Держав і хочуть вернути до Злучених Держав; горожан якоїнебудь американської країни /Канада, Мексико, Куба і т.д./; духовників /свя-

шеників/ професорів академій, коледжів і університетів з жінками і дітьми до 18 року життя; студентів /студ-ок/ від 15 років життя вгору, що приїзять на студії; бувших американських горожанок, що втратили громадянство Злучених Держав через замож-
зя за не-американцем.

Американські консуляти в Німеччині.

Згідно з інформаціями, поданими 27 лютого 1946 року Департаментом Стану, на перше березня цього року мали відкритися і розпочати працю американські консуляти у таких німецьких містах: Берліні, Бремені, Франкфурті, Гамбурзі, Мюнхені та в Штутгарті. Вони будуть видавати іміграційні, пова-квотні візи та візи по першенству рідним американським легальним мешканцям. Також будуть видавати візи скитальцям.

Згідно з інформаціями Департаменту Стану найбільше скитальців знаходиться біля Мюнхену та Штутгарту. Тому перші американські консуляти мали відкрити саме в тих містах. Але через різні труднощі ті консуляти запізнилися на яких 3 - 4 тижні. Певно дещо спізняться й інші три консуляти в американській зоні Гамбург є в британській зоні/.

Афідевіти посилати через Вашингтон.

Гідні чи приятелі, які мають можливість і бажання виробити афідевіти про матеріальну підтримку для скитальців, мають звернутися до відповідного американського консула через Департамент Стану.

Отже, хто виробляє афідевіт, має вислати потрібні документи через Вашингтон. Треба заадресувати коверту на американського консула в Штутгарті або в Мюнхені /чи в іншому місці/, але через Департамент Стану.

/ American Consul at Stuttgart or Munich - in care of the Department of State, Washington 25, D.C. /

В коверту покласти тільки афідевіт та необхідні додаткові до нього посвідки. Наліпити поштову марку стільки, як для звичайного листа заграницю: 5 центів за першу унцію та три центи за кожну наступну, або частину наступної, унції. На коверті треба написати: "Contains immigration support documents only". Не приймається реєстрований лист ані через повітряну пошту.

Оплата за візу.

Та особа, що виробляє афідевіт, може також внести 10.00 як оплату за візу для скитальця /бо скиталець звичайно не має грошей, щоб міг сам оплатити візу/. Цю суму треба вислати моней-ордером чи чеком, на Секретаря Департаменту Стану, але не разом з афідевітом, а в окремій коверті. Разом з тим треба вислати відповідного листа, подаючи ім'я скитальця, його адресу /якщо відома/ та місце найближчого американського консулату. Департамент Стану повідомить консулат, в районі якого мешкає скиталець, що гроші на оплату візи для того скитальця вже внесено.

Скитальцям роздано квестіонарі.

Інформаційні бюлетені та "персональні" квестіонарі вже роздані поміж скитальцями в американські окупаційні зони. В квестіонарях є приміром такі питання: чому та особа бажає переїхати до Злучених Держав. Імена та адреси рідних /не обов'язково рідних в Злучених Державах/, які можуть гарантувати матеріальну підтримку для скитальця та його політичні переконання. Імена та адреси близької рідні в інших європейських країнах, чи районах, які

також хотіли б виїхати до Злучених Держав. /Наприклад, наколи жінка скитальця є в Англії, а дитина в Швеції, то відповідні консуляти будуть старатися видати візи також для них, аби ціла родина могла зійтися в Злучених Державах по можливості якнайскорше.

Є також питання, чи кандидат на візу уділив якусь допомогу, а коли так, то яку саме, Німеччині в часі війни; чи був коли засуджений за якусь провину і т.п. Такий виповнений квестіонар, в двох примірниках, відсилається до американського консуляту того району, де мешкає особа, що бажає одержати візу. Тим, в консуляті, його докладно розглядають, перевіряють. Крім того перевірюється ще й у військового розвідного відділі.

Коли зібрані інформації будуть задовольняючими та коли кандидат на візу перейде, встановлений іміграційними законами, медичний огляд, тоді військовий заряд перевезе його до збірного центру біля американського консуляту, де буде чекати на свою чергу, щоб дістати іміграційну візу.

Як тільки збереться значна група імігрантів, вже готових до відїзду — скажім яких 600 осіб — повідомиться військовому владу та адміністрацію воєнного морського транспорту і вони вже займуться переїздом тих людей залізницею та морем. Представники UNRRA та кількох американських допомогових агенцій, допоможуть скитальцям виповнити необхідні заяви, квестіонарі; дадуть потрібні для подорожі речі, замовлять шкарту і т.п. Чимало таких агенцій, що працюють для допомоги втікачам, погодилися виробляти корпоративні афідевіти для тих скитальців, втікачів, які не мають ні рідних, ні приятелів, які б за них турбувались.

/Загальна Рада — ЄЛІС/.

Ці інформації взяли ми з поданого джерела, але подали від себе уступі: "Які особи можна спровадити до Злучених Держав поза квотою". Інформації в цій уступі взято з інформаційного бюлетеня, виданого Департаментом Стану/.

/З часопису "Америка" з дня 25.квітня 1946/.

ПРО КАНАДУ — ДЛЯ НЕКАНАДІЙЦІВ.

В Канадійській пресі від лютого місяця 1946 уміщено слідуочий допис:

До нашої редакції приходить багато листів від скитальців в Європі — особисто знайомих нам і незнайомих — які, описуючи свої злидні, одночасно просять нас допомогти їм дістатись до Канади. І власне про ці їхні надії в зв'язку зі сподіваним ними приїздом до Канади ми вирішили написати цю статтю, щоб їм, які не бачили Канади й не знають її умов життя, стало ясніше, чого вони можуть сподіватися, коли б настала така нагода, що вони могли б приїхати до Канади.

Між тими прохачами є переважно люди інтелігентських фахів, з високою професійною освітою; є й робітники, с хлібороби, є й люди з інших станів суспільства. І власне для тих з високою освітою ми хочемо подати деякі інформації. Стаття зааресована для неканадійців тому, бо канадійці про це все знають, бо переживали це все самі й докладно з тим ознайомлені з особистої практики.

А пишуть люди з ви-сокою освітою із скитальщини в своїх листах, що вони в Канаді не були б тягарем, бо зараз могли б стати до праці в котрійсь із українських установ, "де прецінь зав-

...там вийдеється для них місце". Або: "Я згідний працювати, як майстер, як електротехнік, як лісовий інженер, як радіо-механік, як хемік", тощо. А є такі, що пишуть таке: "Бо коли я не матиму змоги дістатись до Канади й працювати зо своїм званням, то буду змушений взятися за фізичну працю".

З цих листів видно, що ті наші нещасні брати-скитальці не мають чутлення про канадійське життя та канадійські обставини життя. Бо з того наведеного на кінці писання виходить, що фізичну працю він уважав за якийсь нещастя — для себе й для загальної української справи. Тим часом в Канаді ось-такого й треба сподіватися, коли б котрому з цих прохачів, чи всім їм загально, udałoсь справді осістись у нашій гарній і вільній Канаді:

Насамперед, кожний новий поселенець у Канаді може сподіватися ТІЛЬКИ фізичної праці, за поодинокими нечисленними виїмками, яким не можна брати в свої обчислення. Нефізичної праці може сподіватися, наприклад, священик, якому церковна влада зараз може дати в своїй громаді душпастирське заняття; професор, якого може спроводити котрась організація для наперед наміченої праці в ділянці культурно-освітній, чи котрій іншій; студент, що їде на студії до Канади, і т. под. Українських установ, таких, де працювали б платні люди /як це в Європі декотрі наші думають, що їх є багато/ у Канаді майже нема, знову ж за малими виїмками, як часописи, які мають звичайно повний склад свого персоналу, бурси, що мають по-одному два управителі; промислових і торговельних установ українських, що потребували б фахових сил, як кіт наплакав. Ті, що існують, додот нових людей, нових, не потребують, хіба б їх сами запросили. А в усіх цих українських організаціях, що про них наші брати читають у пресі, праця відбувається звичайно БЕЗПЛАТНО, і ведуть її люди в переважних випадках білше очитані робітники в вільнім від своєї звичайної праці на хліб насущний часі, дець у фабриці чи на фермі, запрошуючи час-до-часу інтелігентних людей з відчитом, промовою, тощо.

Кожний новий поселенець, що приїде до Канади, починає нове життя працею ФІЗИЧНОЮ /коли настільки щасливий, що зараз може її знайти/. А те, до чого він пізніше доходить, це виключно його власна заслуга — заслуга його енергії та довгої праці. САМ ВІН МУСИТЬ ПРОМОУВАТИ СОБІ ШЛЯХ, — БЕЗ НІЯКОГО ПІДТЯГУВАННЯ ЗА ЧИЯ КИМСЬ ПОСТОРОННІМ /без протекції, як то кажуть в Європі/. Але це не значить, що він має на фізичній праці так і залишитись. У Канаді повна воля для всіх — без різниці походження, віри чи суспільного стану. Ніхто новому поселенцеві не ставить ніяких перепон, і він, хоч працював фізично, чи й далше працює фізично, — може стати навіть міністром. Але до того він САМ має добитись. Влада тут не журиться й не робить перешкод нікому почати собі який задуває інтерес: у промислі, торгівлі, посередництві купівлі-продажу реалностей, агентурі торговельній, забезпечень, тощо. Для професійних зайнять треба мати тутешні дипломи. На початок для набуття посілості навіть не треба великих грошей, бо кредит у Канаді грає велику роль. Хату, наприклад, за 5,000 можна купити давши всього біля 500 спочатку, а решту на довгорічні сплати. Таке саме з купівлею машин до підприємства, і т. п. Але знову ж: ті 500 чи скільки там доларів треба заробити ФІЗИЧНОЮ ПРАЦЕЮ. А коли хто привіз з собою гроші, то в першій мірі, щоб не збанкрутувати, мусить добре підвчитись англійської мови та, що ще важніше, пізнати канадійські способи життя.

Оське фізична праця, а не інакше, аде кожного — без різниці його наукового ступня та його дипломів /привезені з Європи в Канаді малу грають роль, бо тут в першій мірі дивляться, що хто зміє-

на практиці, а не хто як має диплом!/. Фізична праця в Канаді на почеснім місці. Тут навіть знімок міністра поміщують у часописах, як кормить свої свині на своїй фермі. І він з його гордий; ніхто не думає, що це для нього щось понижаюче, навпаки. Фізичний робітник, між іншим, у Канаді краще платний, як робітник умовий. Так само й в Америці. Тож, Брате, коли тобі є нагода одержати фізичну працю на скитальщині, лови її, як матір річку, і будь радий, що знайшов, бо не всі можуть її мати.

У Канаді найкраще дивляться на тих прохачів до Канади, що заявляють бажання працювати на фермі. Бо в Канаді ще є багато просторів, які ще можна повернути під управу, хоч до того треба тепер приложити дуже багато праці. І на готових господарствах /дуже багато українських/ потребують робітників. А на фермі найскоріше можна стати до праці при доїнні коров /у місті коло миття начиння в ресторанах/. В Європі на замітачів улиць дивляться, як на останніх. У Канаді, це одна з кращих праць і краще оплачувана, як багато інших. Багато людей бажало б таку працю дістати, та - трудно. Ферму на Заході тут в Канаді легко купити. А ферма на Заході Канади означає не менше, як 160 акрів /около 113 моргів/. Такий, що має 160 акрову ферму, вважається за бідняка. Господарять тут машинами. Коней вживають щораз менше.

Великою допомогою для наших скитальців в Європі для пізнання канадійського життя, була б книжка "СИНИ ЗЕМЛІ" всіх трьох томів Іллі Киріяка. Там прекрасно й правдиво представлені переходи нових поселенців, які прибули на нове життя до нової батьківщини. Тепер, очевидно, багато легше стало, бо Канада цими першими піонерами нашими вже значно краще розбудована й загосподарована. Але сама засада вростання в канадійське життя залишилася та сама.

Хай цих кілька інформацій - далеко неповних - будуть для наших скитальців нашим скромним дарунком. Ми дуже бажали б мати їх у своїм гурті при праці, але Канада нічого ще про прийняття нової іміграції не оголосила й ніякі афідавіти, про які нас просять, не допоможуть. Наперед військо мусить перевезти - какуть, - і аж потім думати про впускання нової іміграції. Америка вже приймає: по 3,900 щомісяця - 2 тис. п'ять сот німців і 1,400 з інших країв. Канада - Ні.

Здоровимо Вас, Брати наші, і бажаємо кріпкого здоров'я й витривалості перебути скитальські злигодні та діждатись кращих часів. А покищо будьте здорові.

-----//-----

КОРОТКІ ЗВІДОМЛЕННЯ

Загальна кількість втікачів.

На останній конференції УНРРА в Лондоні представник Джібон подав такі інформації:

До кінця березня ц.р. репатрійовано около 2 мільйонів росіян, півтора мільйона французів, 600 тисяч італійців, і 451 тисяча поляків.

Тепер в Європі, на Середнім Сході, в Індії і Східній Африці є всього 1.084 тисяч втікачів, з них польських громадян є 616.400 осіб.

Джібон подає, що УНРРА помагає 846.146 втікачам, поляків в тій кількості є 487.441 особа.

ЛИТОВСЬКА ЕМІГРАЦІЯ.

Як подає "Биле Прендзей", загальна кількість литвинів на еміграції зносить около 200 тисяч осіб, $\frac{2}{3}$ з них є примусово вивезені на роботи до Німеччини. З тої кількості в американській зоні є 100 тисяч, в англійській – 20 тисяч і французькій – 10 тисяч; решта в Австрії, Чехословаччині, Бельгії і Голандії.

Комітети і литовський Червоний Хрест розв'язано, англійці запропонували литвинам нову форму організації – офіцерів зв'язку, опіки і т.д.

В кожному таборі є народні школи, крім того є 15 гімназій. На університеті УНРА в Мюнхені студіє 600 литвинів.

ПЕРШИЙ ТРАНСПОРТ З ВТІКАЧАМИ В НЬЮ-ЙорКУ.

Як подає "Нос Найтунг" від 24.5.1946 до Нью-Йорку прибув перший транспорт з втікачами з Європи, в кількості 867 осіб.

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ В ТОРОНТО.

Заходом Комітету Українців Канади /КУК/ відбулося в неділю 31.березня ц.р. в Торонто, провінція Онтеріо, Канада, велике українське віче в обороні українських скитальців в Європі. Ціль віча в якому взяло участь понад 1.200 осіб, була вплинути на канадійську суспільність та на урядові чинники, щоб Канада погодилася прийняти українських скитальців з Європи. В президії засіло 100 заступників різних українських установ з м. Торонто та з провінції. Головував адв. Теодор Гуменюк. Як промовці виступали: Джордж Дру, прем'єр провінції Онтеріо, проф. Ватсон Кіркенель з Гімельтону, капітан канад. армії Лутик з Торонто, що саме повернувся з Європи, де відвідав табори наших утікачів, Вілієм Бенедіксон, посол домінійального парламенту в Отаві як представник прем'єра Канади Мекензі Кінга та інж. Несторенко /що промовляв по українськи/.

Провінційальний прем'єр Дру висловив найглибше співчуття українським скитальцям та домагався, щоб Канада широко відчинила для них свої брами. Прем'єр осудив гостро діяльність "п'ятої колонії" в Канаді. Про Кіркенель, як головний промовець на вічу, оповів про відносини в СРСР, зокрема про те, як там карається український нарід. Промовець домагався допущення українських скитальців до Канади не тільки з християнського милосердя, але й тому, що вони становили б добрий лік проти "червоної отруї". Капітан Лутик оповів про життя українських скитальців по таборах. Його оповідання про те, що скитальці воліють смерть на місці, ніж поворот до СРСР, зробило величезне враження на українців та на всіх гостей. Черговий промовець, В. Бенедіксон, з роду ісландець, заявив іменем прем. Мекензі Кінга, що як тільки скінчать перевозити до Канади воїнів, канадійський уряд зараз займеться долею втікачів з Європи. Інж. Несторенко закликав до підтримки акції КУК – а грошми. Присутні зложили зараз же 3.000 дол. на Комітет.

Віче прийняло одностайно резолюції з домаганням до канадійського уряду, щоб він отворив брами для української еміграції з Європи та щоб зробив кінець "п'ятій колонії". Про це віче, що відбулося живим відгомном у цілій Канаді, принесла 2-шпальтне звізломлення торонтська газета "Івнінг Телеграм", з 1.4.ц.р., поміщуючи теж величезну світлинку з нього.

/ За "Н. Н." /.

НАНСЕНІВСЬКІ ПАПЮРТИ ДЛЯ ВТІКАЧІВ.

Як подає американська преса з Вашингтону, сенатор Артур Ванденберг, на підставі інструкцій Американського Міністерства Закордонних Справ, видав комунікат про те, що Заступник З.Д.П.А. при Інтернаціональній Комітеті для Втікачів має виступити з внеском видавання т.зв. Нансенівських папюртів для вивезених й бездержавних осіб. Сенатор пригадує про те, в якій пригоді стали для багатьох людей згадані папюрти, які видавала колись Ліга Націй після першої світової війни, для людей, яким не помагав жаден уряд. Він підкреслив, що видання таких папюртів є ще більш потрібним після другої світової війни.

-----XXXXXXX-----

ЗЕМЛІ ПРИГОДІ ПІД КОЛОНІЗАЦІЮ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СКИТАЛЬЦІВ.

/ конспект /.

Конспект опрацьований на підставі кількох творів з ділянки колонізаційної політики Британської Енциклопедії, підручників географії, а зокрема розвідки Джорджа Реннера, проф. університету Колумбія, на цю саме тему.

х х х

28 країн існує під цю пору на земській кулі, що надаються для європейської, отже і української, колонізації.

Простір, природні багатства і родючість ґрунту цих країн є такі великі, що можуть без труднощів вмістити 71.000.000 нових мешканців.

З них — в Африці і на Мадагаскарі 8 країн,

в обох Америках..... 13 "

в Австралії і на довколіш.

архіпелагах..... 4 "

в Азії..... 2 "

в Європі..... 1 "

Країни положені в Європі і в Азії не можуть для українців входити в рахубу, бо вони лежать у сфері засягу совітської імперії.

х х

х х

Проф. Реннер числить, що на переселення однієї родини треба пересічно витратити 1 тисячу доларів.

Ізза своїх кліматичних, географічних і політично-господарських умов, ці країни надаються для 3 різних типів колонізації:

1/ хліборобської й гірницької,

2/ індустриальної,

3/ скотарської.

-----000000-----

А-Ф-Р-И-К-А І М-А-Д-А-Г-А-С-К-А-Р.

Бечуаналанд. На північ від пустелі Калагарі, в країні Бечуанів /Бечуаналанд/ і в околиці горішньої Замбезі може поселитися біля 100.000 поселенців хліборобів.

Танганайка. На високорівнях Танганайка і Нїассаланд може приміститися 1.000.000 хліборобів-колоністів.

Кенія. Найбільше пригода до колонізації в Африці є країна Кенія. Клімат прогрітий хоч і гарячий. Весна й літо подібні як в південній Каліфорнії. Вдаються тут всі європейські збіжжя, бавовна і каучук. Ховається тут теж гарно худоба. Під поселення пригодної площі є тут округло 200.000 кв. миль / = 518.000 кв. км. / Тут може поміститися біля 6.000.000 європейських колоністів-хліборобів.

Ангола. В португальській Анголі знаходиться рівнина завбільшки біля 50.000 кв. миль / = 129.000 кв. км. / Клімат тут досить теплий, подібний як у американським південним Тексасі. Існує залізнична сітка. Тут може поселитись щонайменше 500.000 європейців.

Абіссинія. На високорівні Абіссинії і Еритреї може легко поміститися біля 100.000 європейських сармерів. Покищо вегетує там біля 10.000 італійців.

Мадагаскар. На острові Мадагаскар знаходиться пригода під поселення високорівня. На дуже плодотвірній землі вдаються тут і кава і європейські збіжжя, добре виховуються і рога-тий скот і вівці. Знаходиться тут графіт, великі запаси водної енергії і могутні ліси. Ця високорівня займає простір біля 80 кв. миль / = 21.000 кв. км. / і положена високо: 6.000 стіп / = 1830 метрів / над поземом моря. Може тут поселитися до 100.000 людей.

Катанга-Родезія. В Конго знаходиться високорівня, згана як адміністративна одиниця: Катанга, 5.000 стіп / = 1.500 миль / над поземом моря, поверхнею 20.000 кв. миль / = 52.000 кв. км. / Це країна пребагата в земні багатства. Вже сьогодні друга в черзі щодо продукції міді в світі, а третя щодо продукції ванадія.

В сусідній Родезії величезні зложка заліза, цинку, вугля, хрому. Опріч того золото і діаманти. Знаходиться тут біля 1/4 водної енергії цілої земської кулі. Незмірне багатство дерева, звірини, каучуку. Необмежені можливості для продукції збіжжя і овочів. Ця країна може помістити 10.000.000 нових мешканців.

Північна Африка. В північній Африці: Тунісі, Алжирі і Марокко може зміститися ще 1.600.000 люда Нового населення. Однак французький уряд мусив би допомогти побудувати деякі споруди, як - електривні, перевести заліснення і завести сарми.

ПІВНІЧНА АМЕРИКА.

Канада і Аласка.

Країна над заливом Екон / in the Yukon Basins / Ча-стину цієї країни творить центральна Аласка, другу північну за-хідна Канада. Ця підколонізаційна земля більша своїм простором ніж Швеція й Фінляндія взяті разом. Клімат подібний до фінлянд-ського. Багато лісів і водної енергії. Мінеральні багатства: ву-гіль, мідь, срібло, золото більші ніж фінляндські.

Скоро 10.000.000 шведів і фінляндців змогли на своїх зем-лях створити добробут і життєвий стандарт, найвищий в Європі, - мо-жна припустити, що над Еконським заливом зможе створити для себе добробут 10 мільонів інших європейців / переважно хліборобів /.

Країна над заливом Мекензі в Канаді. Має подібні умови, як країна Ікону. Тут може знайти пристановище біля 1,000.000 європейців, найкраще північан, хліборобів.

Країна над річкою П і с. Положена більше на південь як країна Ікону і Мекензі. Може знайти приміщення біля 100.000 поселенців хліборобів.

На Аласці і в північній Канаді, в країні тундри є чудесні пасовища, може найкращі в світі, але для рогатого скоту непригідні, лише для ренів і яків. Імне м'ясо вже починає виходити на ринок у формі консерв. Тут могло б легко знайти приміщення біля 10.000 поселенців-скотарів.

П І В Д Е Н Н А А М Е Р И К А.

Південне Чіле. Країна може помістити біля 2,000.000 поселенців для розбудови індустрії, також скотарів.

А Р Г Е Н Т И Н А.

П а м п а с. Безмежні аргентинські пампи є одним з найбільших просторів на земській кулі, пригожих для хліборобства. Але земля у пампах належить до невеликої кількості аргентинських феодалів. Цей стан речі дуже гальмує природний розвиток дрібного і середнього хліборобства. Якби законодавство примусило феодалів допустити на корисних умовах хліборобську колонізацію з Європи, в аргентинських пампах могло би легко знайти добу екзистенцію біля 2,500.000 хліборобів-емігрантів.

П а т а г о н і я. В горбовинах західної Патагонії можна розвести на широку скалю скотарство: годівлю овець і рогатої худоби. Але треба б завести штучну ірригацію з течь з недалеких Анд, щоб можна було управляти траву алгала для цього щоби було звідки заготовляти сіно на зимівлю. Марч для людей доводилося б довозити з центральної Аргентини. У скотарських фермах Патагонії могло б знайти прожиток біля 50.000 селян-скотарів. У більше пригожих полосах Патагонії вже тепер мільйони штук овець на волю годують.

Парагвай, згл. Гран-Чако. На великих просторах Гран-Чако парагвайського, південно-східн. бразильського і північно-східн. аргентинського, в країні покритій рідким лісом і високими травами знаходяться величезні простори, пригожі для годівлі скотарства. Такі ж самі умовини для скотарства є у суміжних бразильських степах званих Кампос, де росте досконала трава. В Гран-Чако, згл. Кампос, цього закутка землі на поверхні завбільшки американського степу Тексас, можна помістити біля 500.000 емігрантів-скотарів.

У р у г в а й. Ця країна вже сьогодні потребує 1,000.000 поселенців-хліборобів, бо там є під управою тільки 1/5 землі пригожої під управу. Останніх 4/5 урожайної землі жде ще на колоністів фермерів.

В Колумбії і Венесуелі над заливом Оріноко, країнах бразиль-

ції Лянос є місце на 10.000 поселенців-скотарів.

БІАЗІЛІЯ.

Південна Бразилія.

В південній Бразилії може посилитися біля 700.000 хліборобів колоністів.

Східна Бразилія.

Ця країна досі продукує передусім каучу, вовну, шкіру, деревобавовну, м'ясо, каучук, цукор. Натомість, ізза браку робочих рук, досі не використані величезні засоби водної енергії, родовища руд, зокрема заліза й мангану. При інвестиції капіталу і допливі машин, а передусім робочих рук, східна Бразилія може стати найбільшим індустриальним центром світу. Тут є місце на 16 мільйонів переселенців з Європи, для розбудови промислу.

Болівія-Колумбія.

Вздовж східного збіччя Андів, від Болівії в напрямі на північ до Колумбії, простягається урожайна земля, на якій може поселитися до 3 мільйонів європейських поселенців. Але дістатися туди, а звідти комунікуватися зі світом можна поки що лише летунською дорогою.

Гваяна /Гвіана/.

На гваянському плато може поміститися біля 500.000 поселенців. Є там багаті ліси, пашні степи, родюча земля, достаток води.

ПОЛІНЕЗІЯ І АВСТРАЛІЯ.

Нова Гвінея.

В середині острова Нова Гвінея, на висоті 5.000 стіп / ≈ 1.500 м. / простягається простір біля 30.000 кв. миль / 77.500 кв. кілометрів / недоступний ніяк інакше як літаками. Довкола праліси, джунглі і трясавища. Але в самому серці цього простору є країна на висоті понад 12.000 стіп н. п. м. / ≈ 3.600 м. /, поверхнею в 12.000 кв. миль / ≈ 31.000 кв. кілометрів /, де є так холодно і свіжо, що всякий європеєць може там легко жити. У 1926 р. летунське підприємство "Гвінея" перевезло туди повітряною дорогою 15000 людей з усім найбільше вибагливим і комфортабельним житловим устаткуванням, машинами, автами, кіньми, курми і т.п. Ці поселенці почали в горах центральної Гвінеї гірничу роботу. Цей приклад показує, що й тут і всюди інде на земській кулі до найбільше недоступних місць можна сьогодні, при допомозі літаків, довести поселенців. Звідти вони, при допомозі капіталу, який є в цьому заінтересований, проб'ють собі сполучення з рештою світу.

На Новій Гвінеї можна повітряною дорогою поселити ще до мільйона колоністів.

Целебес.

В середині острова Целебес є простір, поверхнею біля

10.000 кв.миль / = 26.000 кв.кілометр./, з подібними умовами як на Гвінеї. Може там поселитися біля 200.000 людей.

Північна Австралія.

В Північній Австралії є одні з найкращих расових умов на світі. Може там приміститися біля 20.000 поселенців-скотарів.

Південна Австралія.

На побережжі Південної Австралії в дистрикті Сідней може легко дістати працю в індустрії до 1.500.000 європейських поселенців, працьовитих і по можності кваліфікованих. Сидней є сьогодні друге щодо величини місто британської імперії. Сама ж Австралія є така велика як З.Д., а мешканців має стільки як одне місто в З.Д.А. Нью Йорк.

А З І Я.

Манчурія.

Тут може поселитися ще 12.000.000 людей. Лише в одній північній Манчурії лежить ще досі облогом біля 16.000.000 акрів плодородної землі.

Алтай і Тянь-Шань.

В країні алтайських гір і Тянь-Шань, в совітській Сибірії могло б знайти добрі умови життя ще найменше 5.000.000 людей нових поселенців. Тамешній клімат є схожий на клімат канадської провінції Монтана, де цвіте хліборобство і родиться найкраще в світі пшениця.

Е В Р О П А.

Кавказ.

Якби переіменувати силу диких вод Кавказу в електричну енергію, можна б індустріально використати великі земні багатства кавказських гір. Тоді могло б знайти тут хліб до 8.000.000 індустріальних поселенців.

В. Л.

-----§§§§-----

В ОСТАННІЙ ХВИЛИНІ.

Проблема втікачів перед О.Д.

Нью-Йорк, 19.6.46. При дебатах у Господарській і Соціалній Раді Об'єднаних Лержав піднесена була справа втікачів. Генеральний Директор УНРРА Ля Гвардія запропонував Раді приспівати створення міжнародної організації для втікачів, щоби в момент припинення акції УНРРА, 31-го грудня 1946 року, маси втікачів не стали в обличчі нечуваної нужди.

Після двохмісячних нарад Комітет для втікачів і Д.П. при О.Д. в Лондоні предположив згаданій вище Раді своєю вичерпуючою доповіді на 200 сторінках друку. В доповіді порушені також сумнівні питання й

неясности, як напр. - чи належить втікачів проти їх волі репатріювати до країв їх походження.

Ля Гвардія стоїть на тому, аби Рада створила відповідальну інституцію, яка урегулювала б справи втікачів, він з натиском висловився аби ця проблема була розв'язана не лише одним "розв'язанням". Як що втікачі на протязі 6 до 9 місяців не повернуться до своїх рідних країв або не будуть десь на стало поселені, то їх пізніше не дасться взагалі ніде влаштувати; інтернування не може тягнутися роками.

Ля Гвардія далі подає, що в Європі під цю хвилину знаходиться до 1.600.000 втікачів і виселених осіб, з них 837.000 осіб на утриманні УНГРР. Біля 600.000 не хочуть повернутися до своїх рідних країв. Ля Гвардія висловився, що ці особи не повинні бути змушувані вертатися додів і їм належить розмістити, в міру можливості, в слідуєчих краях: З.Д.П.А., Канаді, Мексику, Аргентині, Бразилії, Чиле, Колумбії, Венесуелі, Перу, Новозеландії і Австралії.

Злучені Держави Півн. Америки повинні, по думці Ля Гвардії, допильнувати аби на кожних 100.000 втікачів в таборах УНГРР аж до 31 грудня б.р. асигновано було з річного розрахунку 30 мільйонів доларів.

-----§§§§§-----

З діяльності Служби Суспільної Опіки у Франції.

Президія С.С.О. в Парижі повідомляє Центральну Переселенчу Комісію в Німеччині листом від 15 б.м. про свою діяльність. Подаємо цей лист повністю:

"Париж, 15 червня 1946. До Центральної Переселенчої Комісії при Ц.П.У.Е. в Мюнхені.

Отсим повідомляємо, що при Службі Сусп. Опіки у Франції отворено "Еміграційну Комісію" котра має слідуєчі завдання:

1. Уможливити якнайбільш чисельну еміграцію наших з окупованої Німеччини до Франції, Бельгії та Голландії.
2. Бути посередником поміж Вашою Установою та українськими Комітетами на північно і південно-американським та американським континенті.
3. Організувати транзит через Францію та правну і матеріальну допомогу для відїжджаючих підчас транзиту.
4. Збирати всі дані про країни можливого поселення наших емігрантів.

Наша Комісія розглянула вже Вашу анкету і розіслала більшу кількість екземплярів цієї анкети на Вами подані адреси. Вичерпуючу відповідь на питання поставлені в анкеті надішлемо в найближчих днях, коли дістанемо більш-менш конкретні дані з французьких міністерств.

Так само в справі умовин виїзду та життя в різних заокеанських країнах ми вже закінчуємо збирати дані і перешлемо Вам їх в недовзі.

Повідомляємо, що на інтервенцію 0. Мітр. Перрідона в Голандськім Уряді, уряд цей висловлює згоду на прийняття українських емігрантів на терен Голандії в кількості 15-20.000 осіб. Розходиться їм про робітників гірничих та інших галузей індустрії з тим, що можуть там бути zatrudнені також наші фахові інтелігенти /інженери, техніки тощо/, котрі працювалиб як контриметри, ляборанти,

техніки, майстри і т.д. Подібна ситуація, тільки з меншою кількістю запотребованих, існує в Бельгії.

Більш компетентні дані подамо в наступному листі і у відповідь на анкету а також через нашого делегата, що має виїхати до Вас для навізання ближчого контакту і зібрання конче потрібних для нас даних.

На закінчення зазначаємо, що наша Комісія буде старатися зробити все можливе для розв'язання проблеми нашої еміграції. Просимо тому позітатати з нами в сталому контакті і понава-ти нам всі дані про стан і про зміни серед нашої еміграції в Німеччині.

Остаємо з національним привітом. Підписали: Голова та Секретар."

§-----00000-----§